https://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/358A305AEA6BDB19C225795E0044B211?OpenDocument
https://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/webSasaiste?OpenView&count=1000&restricttocategory=79/Lp11
- -
Nr. 79/Lp11 turpina 10. Saeimas likumprojektu Otrreizēja caurlūkošana *Noraksts*
- -

Stenogramma
2012. gada 26. jūlijs
- -

...LP0079_0 (Sēde: 26.07.2012)

Nākamais darba kārtības jautājums - likums **„Grozījumi likuma „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu””**, otrreizēja caurlūkošana.

Juridiskās komisijas vārdā - deputāte Ilma Čepāne.

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Labrīt, godātie kolēģi! Kā jūs zināt, Valsts prezidents likumprojektu nosūtīja otrreizējai caurlūkošanai, un Juridiskajā komisijā notika divas sēdes, kurās arī mēs izskatījām Valsts prezidenta kunga pretenzijas pret šo likumu. Taču pirms tam, 5.jūlijā, pēc Valsts prezidenta uzaicinājuma mēs, Juridiskās komisijas priekšsēdētājas vietniece Inese Lībiņa-Egnere un Juridiskas komisijas priekšsēdētāja Ilma Čepāne, tikāmies ar Valsts prezidentu un noskaidrojām galvenos mezgla punktus šajā vēstulē, jo, salīdzinot ar iepriekšējo praksi, kad Valsts prezidents sūta atpakaļ likumu otrreizējai caurlūkošanai kopā ar attiecīgo pamatojumu, šī pavadvēstule bija salīdzinoši vispārēja un tur varēja atrast, kā opozīcija pareizi teica, kaut ko arī sev, un arī pozīcija atrada kaut ko sev. Līdz ar to mēs ar Valsts prezidenta kungu pārrunājām galvenās lietas, kas tad būtu Saeimai jāgroza šajā likumā. Un pirmā lieta ir, proti... es arī tam varu pilnībā piekrist, ka likumā nebija pietiekami precīzi nosauktas citas pašvaldību institūcijas, kurās bez bāriņtiesas varētu vēl apstiprināt parakstus. Līdz ar to mēs šo regulējumu, manuprāt, skaidri pateicām likumā, nevis deleģējām Ministru kabinetam.

Otra lieta ir Valsts prezidenta iebildumi saistībā ar iespējami augsto maksu par parakstu apstiprināšanu, jo, viņaprāt, likumā tas nebija pietiekami precīzi regulēts. Apspriežot šo lietu, mēs Juridiskajā komisijā, manuprāt, esam likumā panākuši samērīgu risinājumu, proti, paredzam, kā jūs vēlāk šajos priekšlikumos redzēsiet, ka no 2015.gada portālā *latvija.lv* tas būs pilnīgi bez maksas, taču bāriņtiesā un pašvaldības institūcijās tā maksa būs... būs tāda, kas nepārsniedz šos administratīvos izdevumus.

Un pēdējais, pret ko Valsts prezidentam bija ārkārtīgi lieli iebildumi. Valsts prezidenta kungs teica, ka ir nepieņemami, ka līdz 2015.gada 1.janvārim pastāv vecā kārtība, proti, ka pastāv joprojām šie divi posmi, tātad 10 tūkstoši... un pēc tam pieslēdzas valsts, lai savāktu pārējo - Satversmē noteikto vienu desmito daļu.

Mēs ar Valsts prezidentu, protams, par konkrētu skaitli nevienojāmies, taču, kā jūs redzat, šeit pie pārejas noteiktumiem... pārejas perioda laikā šie 0,6 procenti tātad ir palielināti līdz 3 procentiem no pilsoņu skaita, kā tas ir lielākoties visās Eiropas Savienības dalībvalstīs... un arī nedalībvalstīs, kad ir runa par pilsoņu iniciatīvu.

Vēl es gribu jums piebilst komisijas vārdā, ka, runājot par Saeimas atlaišanu, mēs arī ar Valsts prezidentu runājām, ka, no juridiskās tehnikas viedokļa, vajadzētu būt tomēr varbūt tā, ka ir zināmā mērā līdzība šiem procesiem... Taču mēs ar kolēģi Inesi Lībiņu-Egneri uzskatījām, ka tomēr... un arī Juridiskajā komisijā bija viedoklis, ka pašreizējai Saeimai nevajadzētu sevi sargāt... un, iespējams, vajadzētu atstāt šo tiesiskā regulējuma projektu tādu, kāds tas bija paredzēts otrajā lasījumā... to, kas bija pievienots šim likumprojektam.

Tas ir tas, ko es jums gribēju kā komisijas vadītāja pastāstīt par šī likumprojekta otrreizējas caurlūkošanas gaitu.

1. - deputāta Agešina kunga priekšlikums. Tas ir diezgan garš, kā jūs redzat. Principā komisija to neatbalstīja viena iemesla dēļ: piedāvājums ir saglabāt iepriekšējo kārtību, kāda līdz šim tā ir bijusi.

Sēdes vadītāja. Sākam debates.

Vārds deputātam Valērijam Agešinam.

V.Agešins (SC).

Labrīt, godātie kolēģi! Latvijas Republikas Saeimas pieņemtajā likumā „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu", neskatoties uz opozīcijas pamatotajiem iebildumiem, bija paredzēts referendumu rosināšanas slieksni pacelt līdz 10 procentiem no balsstiesīgo pilsoņu skaita.

Pieņemot šādus, mūsuprāt, iedzīvotājiem praktiski neizpildāmus noteikumus, mūsu valsts būtu noslīdējusi vienā no pēdējām vietām Eiropā attiecībā uz cilvēku spēju ietekmēt politiskos procesus. Savukārt Valsts prezidents Andris Bērziņš ir uzklausījis opozīcijas aicinājumu un pieņēmis lēmumu atdot Saeimai atpakaļ šo tautas interesēm neatbilstošo un tiešo demokrātiju ierobežojošo likumu.

Šajā situācijā „Saskaņas Centrs" piedāvā savu kompromisa variantu, kas dod pilsoņiem pietiekami plašas iespējas ietekmēt politisko procesu un tādējādi būtiski atšķiras no tiesiskuma koalīcijas piedāvājuma, kas ved uz tiešās demokrātijas institūta likvidēšanu.

„Saskaņas Centra" priekšlikums paredz, ka referendumu iniciēšanai jānotiek tāpat kā pašlaik - divos posmos, un pirmajā posmā ir jāsavāc 15 tūkstoši pilsoņu parakstu, proti, ka tiesības iniciēt parakstu vākšanas referendumu ierosināšanai jādod 1 procentam pilsoņu. Pēc mūsu domām, 1 procenta pilsoņu pieteikums ir pietiekams iemesls, lai tālāk jau Centrālā vēlēšanu komisija organizētu otro posmu parakstu vākšanai par referenduma sarīkošanu. Un šis slieksnis nav par zemu. Dažas partijas zina, cik grūti ir savākt pat 10 tūkstošus parakstu.

Mēs neesam gatavi būtiski ierobežot tautas tiesības ietekmēt politiskos procesus un palielināt naudas varu politikā. Acīm redzami, ka nodrošināt 50 tūkstošus parakstu savākšanu spēs tikai organizācijas, kuras atbalstīs ļoti turīgi cilvēki, kas varēs paši ar saviem līdzekļiem apmaksāt notāra pakalpojumus. Tā rezultātā visus lēmumus varēs diktēt šaura politiskās un ekonomiskās elites grupa, savukārt sabiedrībai mazināsies

uzticība tautas nobalsošanas procesam, kaut gan atbilstoši Satversmei suverēnā vara pieder Latvijas tautai.

„Saskaņas Centrs" uzskata, ka ir nepieciešams nevis apgrūtināt pilsoņu tiesību izmantošanu tiešās demokrātijas īstenošanai, bet gan ierobežot naudas plūsmu, kas tiek tērēta aģitācijai.

Vēlos minēt vēl vienu būtisku argumentu, kāpēc mums visiem ir tik svarīgi, lai tiktu laboti Saeimā pieņemtā likuma nosacījumi.

Tas, ka 2015.gadā visiem valsts iedzīvotājiem būs elektroniskais paraksts, ka visi vecāka gadagājuma cilvēki būs interneta lietotāji, ir mīts. Tāpēc nedrīkst uz neesošas lietas pamata, kāds šobrīd ir elektroniskais paraksts, noteikt būtiskus ierobežojumus tautai lemt savu likteni, brīvi paust savu gribu un likt labot Saeimā pieļautās kļūdas.

Līdz ar to aicinu balsot „par" 1.priekšlikumu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Ilmai Čepānei.

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Es, kolēģi, noteikti būšu spiesta runāt arī par nākošu priekšlikumu, proti, par ārkārtīgi lielo dezinformāciju, kas šeit tiek pasniegta.

Pirmkārt, Agešina kungs, jūs ļoti labi zināt, ka mums nav kur zemāk noslīdēt Eiropā šajā ziņā, jo Eiropā šādas prakses gluži vienkārši nav. Eiropā ir pilsoņu iniciatīva 2-3 procentu apmērā. Pie mums šāda iniciatīva - 0,6 procenti - ir. Bet pēc šīs iniciatīvas, ja šie paraksti ir savākti, kā jūs ļoti labi zināt, referendums nenotiek, izņemot Šveici, kurā ir paredzēts, ka tauta var iniciēt tikai Satversmes, proti, tās konstitūcijas, grozījumus, un tad notiek šis referendums.

Otrkārt, runājot par šo naudas varu. Līdz šim šis likums, manuprāt, ir nepareizi piemērots, jo Satversmes tiesas spriedums pasaka: ja kāds pilsonis vēlas izmantot Satversmē noteiktās tiesības un grozīt Satversmi vai iesniegt kādu jaunu likumprojektu, tad šajā gadījumā šim pilsonim visupirms, kā ir teikts Satversmes tiesas spriedumā, kas izvērtēja šo referendumu likumu, valsts ir uzlikusi pienākumu apliecināt pie notāra vai bāriņtiesā savu parakstu par šāda likuma ierosināšanu.

Un treškārt. Savukārt, lai izpildītu šo priekšnoteikumu, personai par paraksta apliecināšanu pie notāra ir jāmaksā valsts nodeva vai amata atlīdzība. Tas nav jāmaksā politiskajai partijai! Tas ir jāmaksā pilsonim, kurš vēlas šo lietu iniciēt.

Turklāt jūs pieminējāt tikai notāra pakalpojumus. Nē! Mēs trīskārši esam palielinājuši pašvaldībā vietas, kur varētu apliecināt šo parakstu par tīri simbolisku samaksu.

Un pēdējais. Es ļoti šaubos, vai „Saskaņas Centrs" šodien ir morāli vispār tiesīgs pārmest koalīcijai par izstrādātajiem likumprojektiem. Un kāpēc? Tāpēc, ka pēdējais referendums, manuprāt, bija galvenais faktors, lai grozītu tautas likumdošanas iniciatīvas procesuālo kārtību, jo parakstu vākšana un ar to saistītā jezga valstī bija pašmērķis - un to jūs publiski apliecinājāt! -, iepriekš skaidri zinot, ka Latvijas pilsoņu vidū nebūs un nevar būt atbalsts šiem pēdējiem Satversmes grozījumiem. Un līdz ar to, manuprāt, jūs bijāt pie vainas, lai diskreditētu šo tautas nobalsošanas jēgu un mērķi. *(No zāles dep. J.Urbanovičs: „Kādā veidā?!")* Jūs sašķēlāt sabiedrību: krievi pret latviešiem. *(Starpsaucieni no SC frakcijas: „Beidz!")* Un, treškārt, sabiedrībā bija ārkārtīgi liela vilšanās sajūta. Jo cilvēki redzēja, ka viņiem ir jāaizstāvas. Pamatnācija mobilizējās un - tāpat kā pirms 20 gadiem - cēlās, lai aizstāvētu savas valsts pēctecību.

Šodien, nākot uz šejieni cauri šiem piketētājiem, es redzēju tās pašas personas, kas bija 90.gadu sākumā, tātad Tatjanu Arkadjevnu Ždanoku, Plinera kungu, Buzajeva kungu un šos viņu samulsinātos cilvēkus. Es domāju, ka jums... jūs esat ļoti gudrs cilvēks, Agešina kungs, un jums jāsaprot arī sava vaina, jāprot atzīt daļēji, pie kā... kādā veidā, kāpēc mēs esam šādā situācijā nonākuši.

Es aicinu neatbalstīt šo priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Paldies. *(Aplausi.)*

Vārds deputātam Andrejam Elksniņam.

A.Elksniņš (SC).

Labdien, godājamā Saeimas priekšsēdētāja un cienījamie deputāti! Analizējot tikko izskanējušo Čepānes kundzes runu, visnotaļ ir skaidri tie motīvi un argumenti, kuru dēļ mūsu priekšlikums netiek atbalstīts. Tās faktiski ir bailes un nespēja rosināt un runāt par to, ka tautai ir tiesības rosināt iniciatīvas un likt tik tiešām uz svarīgu balsošanu sabiedrībai nozīmīgus jautājumus.

Ja mēs runājam par to, ka mēs tagad esam vienīgie tādi Eiropā un cik tas ir slikti, un kādēļ būtu tas viss jāierobežo, tad visnotaļ man būtu jāatgādina tas, kas ir noteikts, kad tika veidota Latvijas Republikas Satversme. Tika paredzēts, ka... un kā pamats tika izmantota Veimāras konstitūcija, to ir atzinuši vairāki tiesību zinātnieki. Bet referendumu sistēma, kura tika iestrādāta Satversmē, tika paredzēta un iestrādāta no Šveices *(No zāles dep. J.Reirs: „Cik valstīs vēl palika tāda sistēma?"; dep. I.Čepāne: „Nevienā!")*, un to arī ir atzinuši vairāki politologi.

Es nerunāšu par to, ko tagad te cenšas viens otrs no vietas norādīt, bet norādīšu uz sekojošiem pamatiem: tik tiešām ir jārunā par to, ka, lai veicinātu Satversmes grozīšanas procesa orientāciju uz sabiedrības kopējām interesēm, būtu jāapsver vispārēja prasība, ka Satversmē iestrādāti likumdevēja apstiprināti grozījumi, ko tagad acīm redzami piedāvājat jūs, maina līdzsvaru starp Saeimas varu un tautas kā suverēnās varas avota, nesēja varu. Es atgādināšu vēlreiz jums (un to arī Valsts prezidents ir norādījis!): 1922.gadā, pieņemot Satversmi, tika izstrādāts arī likums par tautas nobalsošanu, tad nepieciešamais parakstu skaits bija tūkstotis. 1994.gadā tika iestrādāts nosacījums par 10 tūkstošiem, un tagad mēs, visdrīzāk, ieiesim vēsturē - visjaunāko laiku vēsturē - ar to, ka būs iestrādāts daudz sarežģītāks regulējums, lai to visu ierosinātu. Es uzskatu, ka

sabiedrība... ka nav sabiedrības līdzdalībai jābeidzas vienīgi ar to, ka ir jāiemet vēlēšanu biļetens urnā un ka ar to visa ieklausīšanās tajos viedokļos, kuri cirkulē sabiedrībā, apstātos. Es tik tiešām gribu norādīt, ka šie grozījumi, par kuriem mēs tagad uzstājamies, būtu atbalstāmi, jo demokrātija nebeidzas tikai ar Saeimu. Un, ja mēs runājam, piemēram, par Šveices piemēru... Ja mēs runājam par tām valstīm, kuras viens otrs politiķis tagad spekulatīvi izmanto, lai pamatotu savus argumentus, tad visnotaļ man ir tik tiešām lielas bažas. Jo referendums ir reāla iespēja tautai izteikties par tiešām nozīmīgiem un svarīgiem jautājumiem. Un arī kā līdzsvars... Vienam otram, protams, tas nepatīk. Un nepatīk tas, ka šie argumenti no viņu puses tiek selektīvi izmantoti. Bet kādēļ, piemēram, šajā gadījumā vajag šos referendumus ierobežot? Tam nav nekāda pamata! Es atgādināšu jums visiem... Protams, viens otrs ir aizgājis... Es atgādināšu jums visiem angļu parunu, ka demokrātija izpaužas procedūrā. Un ar visām slimībām, ar ko slimo demokrātija, ir jācīnās, dodot vairāk demokrātijas cilvēkiem izteikties par tiem jautājumiem. Un šajā gadījumā, mūsu skatījumā, tas mazākums, ko mēs paredzam ar saviem iesniegtajiem grozījumiem... Ir reāla iespēja darba kārtībā ietvert tādu jautājumu, par ko sabiedrības locekļi varētu izteikties. Protams, šīs izteikšanās rezultāts varētu būt gan „par", gan arī „pret" minēto likumprojektu, taču šādai procedūrai ir jābūt. Tie nosacījumi, uz kuriem ved jūsu piedāvātie priekšlikumi, visnotaļ novedīs pie tā, ka tādas parādības kā referendumi vispār nebūs. Šis institūts tiks pilnībā likvidēts ar tiem formālajiem un mākslīgajiem šķēršļiem, kas pašlaik tiek radīti. Un es tiešām jūs aicinu pievērsties vismaz diviem momentiem.

Pirmkārt, 20.gadsimta sākumā, kad izstrādāja mūsu Satversmi, tā bija viena no visdemokrātiskākajām satversmēm Eiropā. Mēs neesam pieņēmuši jaunu Satversmi, kā tas ir raksturīgs virknē postpadomju valstu, tāpēc nevajag te minēt nekādus piemērus - salīdzināt mūs ar Lietuvu, ar Igauniju vai vēl ar kaut ko citu.

Otrkārt. Paralēli, izstrādājot Satversmi, tika pieņemts likums par tautas nobalsošanu. Un tur bija paredzēts tūkstotis. Tik tiešām šajā gadījumā, ja jūs ālējaties un izmantojat argumentus par šiem ierobežojumiem, par referendumiem, kurus nevajadzētu rīkot, tad ir jārunā par tiem pantiem, kuri Satversmē nebūtu grozāmi, vai arī būtu jāpieņem jauna Satversme. Šiem argumentiem, kurus jūs izmantojat, nav nekādas saistības ar mūsu izstrādāto priekšlikumu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Andrejam Judinam.

A.Judins (VIENOTĪBA).

Cienījamie kolēģi! Ja es nebūtu lasījis šodienas sēdes darba kārtību, man tiešām būtu dziļa pārliecība, ka šis ir darba kārtības jautājums - būt vai nebūt referendumiem, saglabāt vai atcelt demokrātiju. Bet man gribētos kolēģiem atgādināt, ka mēs šodien runājam par citu jautājumu. Mūsu darba kārtības jautājums ir tāds - kādai ir jābūt referenduma ierosināšanas procedūrai.

Ko paredz likums šodien? Šodien likums paredz, ka valsts pienākums ir pieslēgties parakstu vākšanai. Pat vēl vairāk - nevis pieslēgties, bet aizstāt iniciatorus un

atbalstītājus brīdī, kad kāda ideja ir tikusi atbalstīta no 10 tūkstošu cilvēku puses. Tātad, ja 0,6 procenti cilvēku atbalsta kādu ideju, tad patlaban valsts pienākums ir rīkoties.

Vai tas ir pareizi? Vai tam ir pamats? Mēs trijos lasījumos izskatījām šo likumprojektu un trijos lasījumos tieši balsojām par atteikšanos no diviem posmiem, diviem etapiem. Kāpēc tā? Tāpēc, ka valstij tiešām nav pamata pieslēgties, ja atbalsts ir tikai no 10 tūkstošu cilvēku puses.

Mūsu Satversme nosaka, ka referendumiem ir jānotiek, ja 10 procenti vēlētāju, balsstiesīgo vēlētāju, atbalsta pieteikto ideju. Tā bija, tā ir, un tā arī būs!

Bet ko mēs gribam grozīt? Mēs gribam grozīt kārtību. Un mēs tiešām domājam par kārtību, kas nodrošinās cilvēkiem iespēju vākt parakstus efektīvi. Ja jūs paskatīsieties tagad likumā, tad jūs varat redzēt, ka patlaban ir viena vienīga iespēja - notārs. Mēs piedāvājam alternatīvas, kas būs lētākas, un es tiešām domāju, ka no 2012.gada mēs patiesi varēsim realizēt pilnīgi jaunu kārtību.

Cienījamie kolēģi! Es aicinu 1.priekšlikumu neatbalstīt, bet strādāt ar likumprojektu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Borisam Cilevičam.

B.Cilevičs (SC).

Cienījamie kolēģi! Likumdošana attiecībā uz referendumu iniciēšanu patiešām vairākus gadus bija kaut kas tāds, ar ko mēs varējām lepoties un ar ko mēs tiešām lepojāmies, diezgan bieži pat lielījāmies. Visādas atskaites un tā tālāk.

Pēkšņi pēc tam, kad pēc neatkarības atjaunošanas divdesmit gadus šī likumdošana bija laba, mēs vienā rītā pamodāmies un skatāmies: nē, tā ir ļoti slikta! Tā steidzīgi jāmaina! Bet, kolēģi, kas ir mainījies? *(No zāles dep. I.Čepāne: „Jūs izaicinājāt!")*

Es domāju, ka mainījies ir ļoti maz. Pie varas nonāca partija, kas negrib visādiem tur pilsoņiem atļaut apdraudēt tās dominēšanu un tās tiesības pieņemt lēmumus pēc saviem ieskatiem. Tātad vēlme ierobežot tautvaldību ir šo grozījumu mērķis.

Judina kungs, patiešām formāli 10 procenti paliek tie paši, bet mēs jau zinām, ka vēl ir detaļas, un piedāvātā procedūra ir tāda, kas faktiski padara šo 10 procentu pilsoņu gribas izteikšanu par neiespējamu. Tur ir tā problēma! Mēs visi to saprotam.

Es saprotu, ka jūsu priekšā ir ļoti grūts uzdevums - pierādīt, ka šie grozījumi neierobežo tautvaldību. Ar visu šo propagandas mašīnu, ar visām manipulācijām to ārkārtīgi grūti pierādīt pat cilvēkiem, kas nav īpaši kompetenti juridiskajos jautājumos.

Mani vienmēr ļoti sarūgtina, kad augstas klases juristi, profesionāli juristi, izmanto personiskus uzbrukumus un tīri politiskus argumentus. Es gribētu atgādināt Čepānes kundzei, ka „Saskaņas Centrs" bija vienīgā partija, kas aicināja visus pilsoņus, piedaloties referendumā, balsot pēc saviem uzskatiem. Mēs neaicinājām balsot „par" vai „pret", mēs piedāvājām pilsoņiem iespēju izvēlēties. Mēs atzīstam Latvijas pilsoņu

tiesības izvēlēties. Un tie ir klaji meli, ka „Saskaņas Centrs" organizēja valodas referendumu vai „Saskaņas Centram" bija kaut kāda noteikta nostāja šajā jautājumā! Mums bija ļoti dažādi viedokļi, un jūs saprotat, kāpēc. *(Troksnis zālē. Starpsaucieni no frakcijas VIENOTĪBA.)*

Un tagad, redzot jūsu rīcību, man kļūst daudz skaidrāks jautājums par šī referenduma organizēšanu, jo - kam tas ir izdevīgs? Kas no tā vinnē? Tieši jums, VIENOTĪBAI, tas bija vajadzīgs. Es neņemos apgalvot, ka jūs sarunājāt ar Lindermanu par šo referendumu, bet objektīvā patiesība ir ļoti vienkārša - tieši šis referendums deva jums formālu ieganstu, lai pamatotu jūsu centienus ierobežot demokrātiju un tautvaldību. Un, tā kā ar juridiskiem argumentiem ir švaki, jūs tagad atsaucaties uz šo referendumu. Jūs kā juristi zināt šo juridisko principu: skatieties, kam izdevīgi!

Kam tas bija izdevīgi? „Saskaņas Centram"? Jo tagad visi atsaucas uz šo referendumu, lai pamatotu, kāpēc Saeimas lielāko frakciju nedrīkst ņemt koalīcijā, izmantojot tīri rasistiskus argumentus. *(Starpsaucieni no frakcijas VIENOTĪBA.)* Nu, tas nebūtu it kā labi. Tagad jūs dabūjāt šo argumentu. Bet jums tas ir izdevīgi! Jūs ar savām 20 balsīm nodrošinājāt pilnīgu dominēšanu koalīcijā, visi pārējie ir - piedodiet! - tā kā marionetes, kolēģi no citām partijām - piedodiet! Un jūs tagad ierobežojat arī visādas tautas iespējas ierobežot jūsu varu. Tātad šī uzurpatoriskā stratēģija kļuva iespējama, tikai pateicoties Lindermana un Osipova iniciatīvai. *(Starpsaucieni no frakcijas VIENOTĪBA.)* Tātad kam šī iniciatīva bija izdevīga un kas šo iniciatīvu organizēja? Piedodiet, ja jūs gribat runāt politiski, tad runāsim politiski!

Bet juridiski... Nu, es ar lielu interesi klausīšos arī turpmāk, kādus vēl argumentus jūs izdomāsiet, lai pierādītu, ka melns ir balts un balts ir melns. Bet... Protams, jūs varat nodrošināt vairākumu šajā Saeimas zālē, bet tas tikai tuvinās jūsu zaudējumu Latvijas tautas acīs, jo... Es domāju, ka jums nav nekādu ilūziju par to, ka absolūts vairākums pilsoņu saprot *(No zāles dep. I.Čepāne: „Pareizi, saprot!")*, uz ko šī iniciatīva ir vērsta un kādas šai iniciatīvai būs sekas. Jūs varat likvidēt referendumus, bet jūs diez vai izdomāsiet pieklājīgu veidu, kā likvidēt vēlēšanas. Un vēlēšanās, protams, pilsoņi atcerēsies, kas iestājās „par" demokrātiju un tautvaldību un kas nostājās „pret".

Es aicinu atbalstīt Agešina kunga priekšlikumu.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Lolitai Čigānei.

L.Čigāne (VIENOTĪBA).

Cienījamie kolēģi! Mūsu kolēģis Boriss Cilevičs tikko sasniedza tādus jaunus sazvērestības teoriju augstumus, ka es viņam noteikti ieteiktu izmēģināt roku kriminālistikā, kriminālromānu rakstīšanā, jo tur šādas sazvērestības teorijas varētu būt ļoti interesantas potenciālajiem lasītājiem.

Tomēr tas, kas tikko no Borisa Cileviča puses izskanēja no Saeimas tribīnes, runājot par šīm sazvērestības teorijām un iespējamām motivācijām un tamlīdzīgi, patiešām nu ir...

zināmā mērā tur tādi bīstami toņi ieskanējās, kas varētu graut gan sabiedrības savstarpējo uzticību, gan arī paļāvību, gan arī saliedētību. Tā ka, es domāju, mēs esam jau kaut kādu tādu, nu, zināmu nerakstītu vienošanos vai robežu pārkāpuši ar šādu retoriku.

Bet, runājot par citiem kolēģu izteiktajiem argumentiem, es gribētu no sākuma pieskarties Agešina kunga teiktajam, ka šobrīd sabiedrības līdzdalības ziņā, ja mēs pieņemtu šos grozījumus likumā par tautas nobalsošanu, Latvija būtu pēdējā vietā sabiedrības līdzdalības ziņā.

Es gribētu pajautāt Agešina kungam: kāpēc jūs maldināt sabiedrību? Vai jūs tiešām vēlaties, lai sabiedrība neizmanto tos instrumentus, kuri jau šobrīd ir noteikti gan Satversmē, gan Saeimas kārtības rullī, lai līdzdarbotos politiskajā dienas kārtībā, politiskās dienas kārtības noteikšanā? Vai jūs tiešām gribat cilvēkiem iestāstīt, ka piedalīšanās vēlēšanās reizi četros gados ir vienīgā līdzdalības iespēja?

Šeit es tiešām gribētu atgādināt to, ko uzsvēra Judina kungs, - to, ka mēs šeit nerunājam par Satversmes mainīšanu. Vienai desmitajai daļai vēlētāju jau ir tiesības un būs tiesības ierosināt likumprojektus, grozījumus Satversmē, rosināt Saeimas atlaišanu. Šo kārtību mēs netaisāmies mainīt, Agešina kungs! Un, Elksniņa kungs, jūs runājāt līdzīgā veidā - tādā veidā, it kā mēs taisītos mainīt Satversmi. Jūs ļoti labi zināt, ka tam ir nepieciešamas divu trešdaļu Saeimas deputātu pozitīvs balsojums, turklāt tas vispār šobrīd nav darba kārtībā.

Runājot par grozījumiem Kārtības rullī, ko šī Saeima ieviesa, par to, ka 10 tūkstošiem cilvēku ir tiesības vērsties Saeimā ar likumdošanas iniciatīvām, es gribu atgādināt, ka, manuprāt, tikai viens deputāts no „Saskaņas Centra" atbalstīja šo rosinājumu - mainīt Kārtības rulli. Vai tiešām tanī brīdī jūs nevēlējāties, lai cilvēki līdzdarbojas politiskajā procesā un nosaka politisko dienas kārtību? Kāpēc jūs tagad sakāt, ka nav šādu iespēju? Jūs taču ļoti labi zināt, ka jau šobrīd Saeimā ir ienākusi viena ļoti konkrēta likumdošanas iniciatīva no Latvijas pilsoņiem. Šobrīd mēs arī ļoti aktīvi diskutējam par to, ka mums ir nepieciešams regulējums pašvaldību referendumiem, lai pašvaldību iedzīvotāji var iesaistīties savas pašvaldības saimniecisko jautājumu risināšanā. Elksniņa kungs, mēs ļoti labi zinām, ka demokrātija nebeidzas pie Saeimas un nesākas pie Saeimas! Tāpēc arī tiek diskutēts par pašvaldību referendumu nepieciešamību. Jūs atkal maldināt sabiedrību šādā veidā!

Un, ja mēs runājam par šiem tūkstots parakstiem, kas agrāk bija nepieciešami referenduma rosināšanai, un arī par Cileviča kunga teikto, ka 20 gadus mēs dzīvojām ar esošo sistēmu un nu pēkšņi esam atmodušies un sapratuši, ka tur kaut kas nav kārtībā, tad es gribu, kolēģi, atgādināt vēlreiz, ka likumi tomēr ir dzīvs organisms. Tie nav nekādas Mozus plāksnes, kurās ierakstītais ir iecirsts akmenī un nekad nav maināms. Un mums ir jāmainās laikam līdzi. Mēs taču nevaram dzīvot vakardienā vai aizvakardienā, kā varbūt kāds no mums vēlētos.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Eināram Cilinskim.

E.Cilinskis (VL-TB/LNNK).

Godājamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Godājamie deputāti! Man neliekas, ka šis risinājums varbūt būtu pats ideālākais un ka tas būtu ļoti demokrātisks risinājums. Tas arguments, kāpēc, manuprāt, tas tomēr šobrīd ir atbalstāms, kā jau arī Čepānes kundze pieminēja, ir tā mācība, ko mēs guvām no iepriekšējā referenduma. Un tas, ka šis referendums beidzās puslīdz mierīgi un nekas tāds nenotika, protams, ir labi un liecina par sabiedrības apziņu, bet teikt, ka tas tā būs garantēti un ka arī nākošās atrakcijas šādā pašā veidā beigsies tikpat labi, mēs nevaram.

Tanī laikā, kad notika šis valodas referendums, faktiski jau paskatoties kaut vai interneta telpu, bija redzams, ka „vārījās"... ka šeit bija tādi savstarpēji... tādi starpnacionālā naida izvirdumi, kādi tomēr nebija nedz pirms tam, nedz arī pēc tam. Un tas ir vienkārši bīstami, jo faktiski apdraud tos procesus, kuri varbūt lēnām, varbūt nepietiekami ātri, bet tomēr notiek sabiedrības integrācijas jomā. Un par šiem jautājumiem mums ir jādomā. Saeimā ir izveidota arī Sabiedrības saliedētības komisija. Es domāju, ka ir daudz labu priekšlikumu, bet šie priekšlikumi neko nedos, ja mēs virzīsim turpmākos referendumus tādā pašā virzienā. Un tas nav pat būtiski, vai šeit piedalās viss „Saskaņas Centrs" vai tikai kāda daļa no šī „Saskaņas Centra", jo ir deputāti, kas atbalstīja iepriekšējo, un ir deputāti, kuri jau ir atbalstījuši arī šo, tagadējo, referendumu. Un, manuprāt, tas ir tas, ko mēs vienkārši nevaram atļauties. Un tad, kad... un tāpēc ir nepieciešams varbūt uz dažiem gadiem šo procesu nedaudz apgrūtināt. Un savukārt no 2015.gada, kad pilnā mērā darbosies šis elektroniskais režīms... es domāju, ka tad šī sistēma tomēr kopumā nebūs daudz sarežģītāka nekā šobrīd pastāvošā sistēma.

Un visbeidzot. Ja nu tiešām sabiedrībai ir tāda vēlme un dominējošais viedoklis, ka tas viss ir bijis pilnīgi nepareizi, tad sabiedrībai ir pilna iespēja rosināt Saeimas atlaišanas procedūru, kura nekādi apgrūtināta netiek.

Paldies par uzmanību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Andrejam Elksniņam, otro reizi.

A.Elksniņš (SC).

Noklausoties vairākus viedokļus, tiešām ir jāatkārto tas teiciens, ka atkārtošana ir zināšanu māte. Neteikšu, protams, kas to ir teicis, bet... nu labi.

Būtība ir sekojoša. Es tagad aicinu tos, kuri balsos „pret" minēto priekšlikumu, nākt uzstāties un atbildēt uz sekojošiem jautājumiem.

Pirmkārt. Tik tiešām mēs nediskutējam par Satversmes grozījumiem, mēs runājam par citu normatīvo aktu. Tad ir jautājums: vai mēs runājam par procedūru? Procedūru var atvieglot vai sarežģīt. Šī procedūra pašlaik tiek sarežģīta. Protams, policijai ir pienākums izmeklēt lietas, cilvēkiem ir tiesības vērsties ar iesniegumiem, bet šī procedūra ne vienmēr realizējas tā, kā likumdevējs to bija iedomājies.

Nākamais. Attiecībā uz noteikumiem par to nepieciešamo cilvēku skaitu, par ko mēs tagad diskutējam, negrozot Satversmi. Nav nekāda pamata par atskaites punktu ņemt, piemēram, visu balsstiesīgo skaitu, nevis pēdējās vēlēšanās piedalījušos vēlētāju skaitu. Galvenais kritērijs šim iebildumam ir tas, ka prasība pēc puses no visiem balsstiesīgajiem ir ārkārtīgi augsta, ņemot vērā to, ka Saeimas vēlēšanās, piemēram, piedalās 60-70 procenti vēlētāju, līdz ar to tā robeža vēl vairāk paaugstinās.

Trešais. Pašvaldību referendumi, Satversmes grozījumi un likumdošanas ierosināšana - tie ir dažādi jautājumi. Pašvaldībām, Čigānes kundze, ir jārisina saimnieciskie jautājumi, normatīvos aktus tās neizdod. Ja jūs būtu labi skolā mācījusies, tad jūs gan to zinātu.

Nākamais. Tas, ko ir teicis Satversmes... viens no Satversmes sapulcēs piedalījušamies deputātiem - Cielēns: zināmos gadījumos parlaments var novirzīties savā darbībā citādā veidā, nekā to vēlētāji pa vēlēšanu laiku ar savu votumu ir izteikušies, tāpēc var rasties zināmas pretrunas, zināmas sadursmes starp parlamentā pieņemtiem likumiem un vēlētāju patieso gribu. Konstitūcijas...

Sēdes vadītāja. Elksniņa kungs, jūsu uzstāšanās laiks ir beidzies!

A.Elksniņš. Es ļoti atvainojos, vai varētu vēl minūti? *(No zāles: „Lai runā!")*

Sēdes vadītāja. Runājiet minūti!

A.Elksniņš. Paldies.

Konstitūcijas 2.pantā ir teikts, ka Latvijas valsts suverēnā vara pieder Latvijas tautai, proti, pašiem vēlētājiem. Bet šai tautas suverenitātei ir jādod reāla iespējamība izpausties ne tikai vēlēšanās, bet arī citādā - politiskā - veidā. Citāds veids - normatīvo aktu izstrāde, jaunrade. Pašreiz saskaņā ar Satversmē esošo regulējumu tauta un Saeima ir vienlīdzīgas... tauta pēc Saeimas ievēlēšanas atrodas vienlīdzīgā situācijā... Jūs gribat to latiņu pazemināt.

Nākamais. Tas, ko ir teicis, piemēram, Dišlera kungs: nevar meklēt pilsoņi... nevar meklēt glābiņu pie tautas, neatzīstot viņas tiesības principā. Nu, jūs jau te, daudzi priekšā sēdošie, aģitējāt pirms tam par tautas tiesībām gan Saeimas atlaišanai, gan lielākai sabiedrības līdzdalībai politiskos procesos.

Nākamais. Šie grozījumi visnotaļ ietekmēs arī tādu būtisku jautājumu, kuram koalīcijā nav atbalsta un ko VIENOTĪBA nevirza, - tas ir jautājums par tautas vēlētu Valsts prezidentu, un sabiedrība par šo jautājumu pēc jūsu priekšlikumiem neizteiksies nekad.

Sēdes vadītāja. Elksniņa kungs, jūsu uzstāšanās laiks ir beidzies!

Paldies.

Turpinām debates. Vārds deputātei Rasmai Kārkliņai.

R.Kārkliņa (VIENOTĪBA).

Cienījamie kolēģi! Es gribu atkārtot jau agrāk kolēģu teikto, ka mēs nekādā ziņā nemainām tautas tiesības rosināt referendumus. Tas ir Satversmē noenkurots, tas paliek.

Otrkārt. Mēs esam ieviesuši jaunu pilsoņu iniciatīvas veidu, proti, ka pilsoņi var ar 10 tūkstošiem parakstu nākt pie Saeimas un rosināt kādu savu likumprojektu. Tāpat ir arī Eiropas Savienības pilsoņu iniciatīva, kas tagad kopš 1.aprīļa ir ierosināta. Tā ka mums ir ļoti daudz līdzdalības veidu.

Par argumentu, ka mēs, pašlaik paceļot šos 10 tūkstošus parakstu referenduma ierosināšanai uz 50 tūkstošiem... ka tas it kā samazina tautas līdzdalības iespējas.

Pirmkārt, jau tika minēts, ka nu būs arī daudzas citas vietas, kur varēs parakstīties par ļoti niecīgu cenu - bāriņtiesā tā ir mazāka par latu. Bet es gribu sevišķi vēl uzsvērt: ja ir runa par līdzdalības tiesībām, tad ir ārkārtīgi svarīgi, lai mēs domātu arī par tiem mūsu pilsoņiem, kas dzīvo ārzemēs. Kā mēs zinām, diemžēl viņu skaits tagad jau tuvojas 10 procentiem, un pašreizējā kārtība neatļauj viņiem īsti piedalīties šajā referendumu iniciēšanas procesā. To varēs panākt ar elektronisko parakstu.

Šeit gan minēja, ka elektroniskais paraksts it kā ir mīts. Es domāju, ka mums visiem ir jāapņemas ļoti ātri veicināt to, lai elektroniskais paraksts, kā arī dokumentārs notarizēta līmeņa ierosinājums tiktu apstiprināts. Pašlaik jau elektroniskās identifikācijas kartes to veido. Es rosinu arī cilvēkus to pieņemt.

Runājot vēlreiz par elektronisko parakstu, ir ļoti būtiski, ka tas tiek lietots arī starp tiem latviešiem un mūsu pilsoņiem, kas ir ārzemēs, lai viņi varētu gan rosināt pašu referendumu, gan piedalīties vēlāk paša referenduma balsojumā.

Tā ka mums šeit ir vēl viens papildu uzdevums - ļoti ātri veicināt dokumentāro elektronisko parakstu izveidi daudz plašākā veidā gan Latvijā, gan ārzemēs, jo tad patiešām līdzdalība tiks veicināta un cilvēki varēs paši savos datoros piedalīties balsojumos jeb referendumos.

Tā ka es aicinu arī par to padomāt un virzīties uz priekšu, lai pilnveidotu mūsu noteikumus.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Valdim Liepiņam.

V.Liepiņš (RP).

Cienītā Saeimas priekšsēdētāja! Es tieši gribu uzsvērt to, ka mēs dzīvojam parlamentārā demokrātijā un ka parlamentārā demokrātijā atbildība par likumiem ir nodota mums - tautas ievēlētiem deputātiem. Taču tas neizslēdz tautas nobalsošanu. Un tautas nobalsošana ir domāta par ļoti būtiskiem jautājumiem, kas skar valsts pamatus un varbūt pat demokrātijas pamatus.

Un kas ir noticies līdz šim? Pašreizējā kārtība faktiski ļauj ņirgāties par demokrātiju, tā ļauj vienkārši novērst uzmanību - gan tautas, gan arī parlamenta uzmanību - no daudz

būtiskākiem jautājumiem, jo notiek dažādas ažiotāžas saistībā ar jautājumiem, par kuriem nav nekādu iespēju nobalsot pozitīvi.

Es arī gribētu minēt to, ka tad, ja min, ka pašā sākumā bija tūkstots parakstu slieksnis... es gribu atgādināt Elksniņa kungam, ka laiki ir mainījušies. Tagad vairs nebrauc ar zirgiem tik daudz, ar pajūgiem, bet ir jau internets, un nav nekur jābrauc, jo var sazināties tīri labi. Laiki mainās, un 10 tūkstoši, protams, ir arī tagad parādījušies kā galīgi nepiemērots, zems slieksnis, un tāpēc tas ir jāpaaugstina.

Ja mēs slavinām to, ka mums pirms kara bija tāda ļoti, ļoti demokrātiska republika... kārtība, tad es gribētu atgādināt par Veimāras republiku, jo varbūt „Saskaņas Centram" nav zināms vai ir aizmirsies, kas ar to notika... ka nāca pie varas Hitlers, kas visu kārtību, Eiropas kārtību, kopā ar Staļinu sajauca.

Un tad es gribu uzdot tādu jautājumu: vai jūs zināt, cik Igaunijā pēdējo 20 gadu laikā ir bijuši referendumi jeb tautas nobalsošanas? Divas! Vai jūs arī tagad teiktu, ka Igaunijā nav demokrātijas? Es domāju, mēs varētu teikt, ka Igaunijā ir demokrātija un ka mēs arī no Igaunijas varam kaut ko mācīties. Un mēs nevaram aiziet tikai uz šitādiem... palikt tikai pie kaut kādiem populistiskiem gājieniem, uz kuriem jūs izejat ļoti demagoģiskā veidā, uzrunājot tautu populistiski. Tā ka, es domāju, šis solis ir pavisam pareizā virzienā, un es lūdzu visus jūs atbalstīt šo maiņu. *(Aplausi. No SC frakcijas starpsaucieni: „Paldies!")*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Danai Reizniecei-Ozolai.

D.Reizniece-Ozola (ZZS).

Godātie kolēģi! Šodien patiesi ir jautājums... dienas kārtības jautājums - būt vai nebūt referendumiem. Un jautājums, vai būt vai nebūt referendumiem, ir tādēļ, ka tas, kā mēs šobrīd mēģinām apgrūtināt referendumu ierosināšanas procedūru, tiešām novedīs pie tā, ka referendumu Latvijā nebūs.

Ir tāda kurioza situācija sanākusi. Iepriekš, trešajā lasījumā, apstiprinātais likumprojekts opozīcijai šķita... Aprunājoties ar nevalstiskajām organizācijām, kurām ir gana liela pieredze arī referendumu rosināšanā līdzšinējā kārtībā un kuras uzskata, ka jau tā ir pārāk grūti tautai rosināt savas likumdošanas iniciatīvas, tā mums šķita pārāk skarba, un mēs uzrunājām Valsts prezidenta kungu, lai viņš ieklausās tautas interesēs, ieklausās mūsos un nodod šo likumprojektu atpakaļ Saeimai otrreizējai caurlūkošanai. Rezultāts ir tas, ka ir sanācis viss pavisam šķērsām! Likumprojekts ir padarīts tautas interesēm vēl nedraudzīgāks. Pārejas periodā līdz 2015.gadam mums vairs nav jāsavāc tikai 10 tūkstoši parakstu, bet jāsavāc jau 50 tūkstoši parakstu, un pēc 2015.gada mēs atteiksimies no divām kārtām un atstāsim vienu kārtu, kur pašiem vēlētājiem būs jāsavāc viena desmitā daļa jeb vairāk nekā 150 tūkstoši vēlētāju balsu, pašiem to finansējot.

Tas arguments, ko mēs dzirdējām Juridiskajā komisijā, bija šāds: mazākums nedrīkst diktēt vairākuma dienas kārtību. Vēlos uzsvērt, ka mazākums nevis diktē vairākuma dienas kārtību, bet ierosina diskusijai tam svarīgus jautājumus. Tā ir viena no

svarīgākajām demokrātijas pazīmēm, ka arī mazākumam ir iespēja dienas kārtībā iekļaut jautājumus, par kuriem lemj vairākums. Un šinī gadījumā Eiropas pieredze tiešām rāda, ka te ir apmēram 2 procenti, kuri ierosina diskusijai šos jautājumus. Un, ja Čepānes kundze saka, ka nevienā Eiropas valstī referendumi nav saistoši, tad viņa maldās. Ir divu veidu referendumi: ir saistoši un ir konsultatīvi. Un konsultatīvi referendumi ir tikai Dānijā, Somijā, Itālijā, Norvēģijā, Zviedrijā un Lielbritānijā. Čepānes kundze, vai tiešām Eiropā nav vairāk valstu? *(Starpsaucieni no frakcijas VIENOTĪBA.)*

Otrs arguments, ko mēs dzirdam: referendumi Latvijai ir pārāk dārgi. Es gribu apgalvot, ka pārāk dārgi ir ļaut šaurām politiķu grupām, nekonsultējoties ar tautu, pieņemt tādus lēmumus kā valsts kapitālsabiedrību privatizēšana *(No zāles dep. J.Reirs: „„Ventspils naftas" privatizēšana!"),* kā Latvijas iestāšanās eirozonā un kā... nu, piemēram, Latvijas miljardu ieguldīšana kaimiņu tautsaimniecībā sakarā ar Visaginas projektu; tur mēs nemaz neplānojam konsultēties ar tautu, kamēr paši lietuvieši referendumu par šo jautājumu rīkos.

Līdz ar to es aicinu tiešām atgriezties pie veselā saprāta un neatbalstīt visus priekšlikumus, kas ir saistīti ar referendumu ierosināšanas procedūras apgrūtināšanu. Un, lai gan es jau vairākkārt - vismaz trīs reizes! - no šīs tribīnes esmu aicinājusi, nevienu brīdi ne Juridiskajā komisijā, ne kur citur netiek turpināts virzīt jautājumu par to, ka nopietni ir jāpārvērtē Satversmē noteiktie referendumu ierosināšanas temati, lai neļautu ierosināt referendumus par tādiem jautājumiem, kuri var izraisīt provokācijas. Šobrīd koalīcijas partneri mēģina izmantot tos kā argumentus, lai apgrūtinātu referendumu ierosināšanu.

Paldies. (Aplausi.)

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Raimondam Vējonim.

R.Vējonis (ZZS).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātie deputāti! Šodien ir skaidrs, ka Saeimas vairākums nobalsos par grozījumiem referendumu likumā. Esmu pārliecināts, ka automātisku vairākumu nodrošinās tiesiskuma koalīcijai raksturīgā frakciju disciplīna.

Šoreiz - cerībā, ka beidzot tikšu sadzirdēts, - kārtējo reizi gribu atkārtot, ka ZZS ir par referendumu ierosināšanas un finansēšanas caurskatāmību, naudas ietekmes mazināšanu valstij svarīgu lēmumu pieņemšanā politikā un izpildvarā. Likumdošanā ir nepilnības, un tās ir jānovērš. Tomēr kopumā referendumu likuma grozījumu stāsts ir ilustrācija daudz lielākai problēmai Latvijas politiskajā vidē - varas augstprātībai. Argumentējot referendumu likuma grozījumus, ir citēti jurisprudences un konstitucionālo tiesību spīdekļi, biedēts ar Veimāras republikas bojāeju un kareivīgi paziņots, ka grozījumi ir vienīgā iespēja, kā demokrātija Latvijā sevi varētu aizstāvēt.

Es aicinu pārstāt kā hipnotizētiem vērot šo žonglēšanu ar juridiskiem terminiem un citātiem un paraudzīties uz jautājumu atbilstoši tā būtībai.

Šodien mēs balsosim par to, lai sašaurinātu tautas tiesības, nevis lai novērstu nepilnības likumdošanā, kas ļauj mūsu demokrātiskajā valstī politiskajos procesos iejaukties ārvalstu pilsoņiem.

Viens no argumentiem bija tāds, ka demokrātijas bijis par daudz un ka valsts naudas šķiešana esot jāizbeidz. Interesants ir jautājums: ar ko mēra demokrātijas daudzumu un kurā brīdī tās ir par daudz un tā ir par dārgu?

Vai „Latvenergo" neprivatizēšana mums šodien būtu jāvērtē kā negatīvs sasniegums, kas nesis zaudējumus? Vai referenduma par krievu valodu kā otru valsts valodu iznākums liecina par tautas nespēju pieņemt lēmumus un demokrātisko procesu, par galveno stuti apšaubāmai loģikai, ka ar šo balsojumu mēs vairosim demokrātiju, izmantojot elektroniskās balsošanas iespēju?

Elektroniskais paraksts tagad būs pilsoņa obligāts priekšnoteikums. Nav elektroniskā paraksta, esi slikts pilsonis! Kārtējo reizi nosaukt par otrās šķiras pilsoņiem kādu cilvēku grupu jau ir ieviesta prakse „jauno laiku" politikā.

Pati diskusijas gaita ir ilustrācija šodienas Latvijas politikai. Jebkuras debates tiek likvidētas, jo no „pareizā" viedokļa atšķirīgs viedoklis ir ienaidnieka viedoklis. Pieklājīgi ir paust tikai atbalstu un, vēlams, sajūsmu. Ja uzdod vienkāršus jautājumus diskusijā, kurā profesionālā meistarība aizstāj veselo saprātu, esi mazizglītots. Ja runā par nacionālajām interesēm laikā, kad jāpilda citu diktēti mājas darbi, esi oligarhu nopirkts. Ja iebilsti „pareizam" viedoklim un nav laika izdomāt ko citu, - esi krievu nopirkts.

Politika šodien ir padarīta par daiļrunāšanas sacensību, kad vārdu virknējumos pazūd mērķi un jēga. Vara ir ilūzija, un svarīgākā nodarbe Saeimā ir bijusi oponentu noniecināšana un savējo slavēšana.

Diemžēl no politiskiem oponentiem ir pāriets arī pie tautas. Kādu brīdi tie ir bijuši ilgstoši slimojošie, bērnu vecāki, tie, kas ir aizbraukuši, tie, kas nav aizbraukuši, visu laiku bezdarbnieki un tagad - arī tauta. Politikā politiskā elite ir dāsni norādījusi, cik nepareizi cilvēki dzīvo, un pamācījusi, kā būtu pareizi. No biksēm esam tikuši līdz santīmiem.

Mums šajā zālē būtu jāsaprot, ka īstenībā izšķirošais referendums jau notiek un ka tā rezultāti ir emigrācija, ēnu ekonomika un neticība šai valstij.

Mēs esam ievēlēti, lai ar savu rīcību, lēmumiem veicinātu valsts attīstību. Mums nav jāierobežo pilsoņu tiesības, mums ir jārīkojas tā, lai būtu pārliecība, ka mūsu lēmumu pamatā ir racionāls situācijas izvērtējums, loģiski argumenti, atvērta diskusija un rūpes par nākotni.

ZZS balsos „pret" sliekšņa paaugstināšanu un arī kopumā balsos „pret" likumprojektu, jo, mūsuprāt, piedāvātie grozījumi veicina to, ka mēs samazinām demokrātiju un tautas iespējas piedalīties procesos.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Vjačeslavam Dombrovskim.

V.Dombrovskis (RP).

Godātie kolēģi! Te opozīcijas galvenais arguments ir tāds, ka, lūk, šie grozījumi, tas, ko grib izdarīt koalīcija, kaut kādā veidā ierobežos demokrātiju.

Nu pirmajā brīdī jau varētu likties, ka tā tas arī ir: jo vairāk referendumu, jo vairāk demokrātijas! Bet, ja mēs rūpīgāk padomāsim par šī jautājuma būtību, tad acīmredzot tas nekādā ziņā nevarētu atbilst patiesībai.

Ilustratīvi diezgan viegli ir, teiksim tā, pierādījumi no pretējā. Pieņemsim, ka... Labi, no opozīcijas teiktā izriet, ka, jo vieglāk būs iniciēt referendumu, jo labāk, citiem vārdiem - jo vairāk referendumu, jo labāk. Tad nu padomāsim par to, kas notiktu, ja referendumu varētu iniciēt tikai viens cilvēks. Es kaut kā nekur neredzēju nevienu priekšlikumu samazināt šo slieksni no 10 tūkstošiem līdz 5 tūkstošiem vai uz 100, vai līdz pat vienam cilvēkam.

Padomāsim par to, kas notiks, ja tas būs tikai viens vēlētājs? Tātad viens vēlētājs grib iniciēt referendumu par kaut ko. (No zāles dep. V.Orlovs: „Par mašīnām prezidentiem!") Kas notiek tālāk? Tad likuma noteiktajā kārtībā Centrālā vēlēšanu komisija maksā par visiem pārējiem parakstiem, jā. Te cilvēkiem ir kārdinājums domāt, ka no tā... ka tas nozīmē, ka neviens par to nemaksā. Bet tas patiesībai neatbilst! Par to maksā nodokļu maksātāji, kuri arī, protams, ir vēlētāji. Lai iniciētu referendumu, savāktu tos parakstus, CVK maksā pusmiljonu latu. Tā ir puse no jauna bērnudārza - nu, tēlaini izsakoties.

Mums sanāk, ka tad, protams, referendumu būs ļoti, ļoti daudz. Nu, var būt, ka dažiem cilvēkiem būtu kārdinājums padomāt, ka nu tagad mums ir iestājusies kaut kāda īsta demokrātija ar tik lielu skaitu referendumu. Bet mēs aizmirstam, ka katru reizi, kad šādi tiek iniciēts referendums, vismaz par iniciēšanu samaksā citi vēlētāji - maksā pusi no bērnudārza. Katru reizi! Vai tā nav demokrātija vai kaut kāda, teiksim, šauru grupu jeb katra atsevišķa vēlētāja, teiksim tā, tirānija? Es domāju, ka šis piemērs diezgan labi ilustrē, ka nevar būt tāda situācija, ka, jo vairāk referendumu, jo labāk. Nu, diez vai... Ja kāds domā citādāk, tad, lūdzu, iesniedziet priekšlikumu, lai tas tiešām būtu viens cilvēks, un tad aplieciniet savu argumentāciju arī ar konkrētiem darbiem.

Kāda ir jautājuma būtība, manuprāt? No vienas puses, protams, neviens nešaubās un neapstrīd, ka sabiedrības daļai ir zināmas tiesības, teiksim tā, uzdot jautājumu visai sabiedrībai jeb vairākumam, citiem vārdiem - uzsākt referendumu. Bet, no otras puses, ir skaidrs, ka gan referenduma iniciēšana, gan pats referendums arī kaut ko maksā. Un, ja mēs runājam par referendumu, tad mēs runājam arī par sabiedrības tiesībām pieņemt lēmumu: vai nu sabiedrība grib tomēr uzcelt divus jaunus bērnudārzus, vai arī grib, lai būtu referendums. (No zāles dep. V.Orlovs: „Prezidentam jauna mašīna!") Tā arī ir demokrātija, vai ne?

Līdz ar to - kāds varētu būt referendums?

Mēs - pavisam noteikti! - nerunājam par to, ka referendumi jāaizliedz, bet mēs - pavisam noteikti! - nerunājam arī par to, ka referendumiem ir jābūt maksimāli viegli ierosināmiem vai maksimāli lētiem kādai samērā mazai cilvēku grupai. Diemžēl skaitās, ka tas risinājums jeb atbilde ir kaut kur pa vidu, jā. Un tad ir jautājums: vai šie 10 tūkstoši vai 30 tūkstoši, vai 50 tūkstoši, vai - patiesībā to ierosinājis Valsts prezidents! - 75 tūkstoši ir tas zelta vidusceļš? Un te, manuprāt, katram cilvēkam, katram vēlētājam vajag uzdot sev šo jautājumu, ņemot vērā to, ka, no vienas puses, runa ir par referendumiem, kurus iniciē citi cilvēki un par kuriem arī viņš ir spiests maksāt kā nodokļu maksātājs (kopējā summa, kas jāmaksā par referendumu, vēlreiz atkārtoju, nozīmē divus bērnudārzus!), un kuri viņam varētu būt nevēlami, bet, no otras puses, protams, varētu būt tāda situācija, ka šis vēlētājs arī gribēs iniciēt kādu referendumu.

Ja mēs katrs par to padomāsim, tad droši vien varēsim atrast atbildi - vismaz katrs sev - uz šo jautājumu. Nu, vismaz man... Manuprāt, tie 50 tūkstoši neliekas kaut kas absolūti nesamērīgs, lai cilvēki varētu apliecināt savu vēlmi jeb signalizēt, ka viņiem kaut kāds jautājums patiešām ir svarīgs. Ja tikai mēs nerunājam par to, lai referendumi būtu organizēti referendumu dēļ.

Paldies. (Aplausi.)

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Inesei Lībiņai- Egnerei.

I.Lībiņa-Egnere (RP).

Godātie kolēģi! Manuprāt, mēs šajā caurlūkošanas procesā tik tiešām, kad skatījām 1.priekšlikumu, pārrunājām visus būtiskos jautājumus, kas skar piedāvātos grozījumus kopumā. Tādēļ es vēlētos pievērsties tieši šim... šā jautājuma, tā teikt, sālij un izstāstīt savus argumentus, savu redzējumu, kādēļ es atbalstu šos piedāvātos priekšlikumus, ņemot vērā to caurlūkošanas procesu, kurā mēs šobrīd atrodamies.

Ja mēs mazliet atkāpjamies vairāk uz teorētisko bāzi, tad mēs šeit ļoti bieži dzirdam - „referendums, referendums, referendums"... Bet pēc būtības mēs šeit runājam par likuma pieņemšanu tautas nobalsošanā. Proti, ir runa par tautu kā likumdevēju. Un tauta kā likumdevējs... Nav liekama vienlīdzības zīme starp tautu kā likumdevēju un visiem tiem referendumiem, ko šeit opozīcijas pārstāvjiem labpatīkas piesaukt. Latvija ir unikāla tādā ziņā - un es tiešām lepojos ar to! -, ka mums ir ne tikai visiem saprotamā reprezentatīvā demokrātija, kurā parlaments pieņem likumus, bet ir arī tiešā demokrātija. Mums tiešām tauta ir likumdevējs, tas ir nostiprināts Satversmē, un tam ir arī noteikta kārtība, procedūra, kura ir jāievēro. Un tātad šis konstitucionālais orgāns - viena desmitā daļa balsstiesīgo vēlētāju - ir kā viens orgāns, kuram ir tiesības rosināt tautai tautas nobalsošanā pieņemt likumu. Un es vēlos uzsvērt: tātad tās ir vienas desmitās daļas balsstiesīgo vēlētāju tiesības, nevis Satversmes 8.nodaļā nostiprinātās pamattiesības, kas ir ikvienam Latvijas iedzīvotājam, uz dzīvību, veselību, pienācīgu medicīnisko aprūpi vai izglītību. Šeit mēs runājam tik tiešām par vienas desmitās daļas balsstiesīgo tiesībām iniciēt likuma, pilnībā izstrādāta likuma, pieņemšanu tautas nobalsošanā.

Un jautājums ir par to, ar kādu procedūru Satversmes tēvi ir bijuši gana viedi, šo procedūru neierakstīdami Satversmē, un ar kādu procedūru mēs pie šī konstitucionālā orgāna - vienas desmitās daļas balsstiesīgo - nonākam. Dzirdējām, ka starpkaru periodā tas bija 1 tūkstotis sākotnējo iniciatoru. Šeit jau arī izskanēja, ka, protams, informācijas telpa, komunikācijas telpa, savstarpējā saziņa bija cita. Cilvēki sanāca kopā reizi nedēļā baznīcā. Tad viņi varēja viens otram arī pavēstīt, ko viņi atbalsta vai neatbalsta. Pārvietošanās līdzeklis - ar zirgu pajūgu, kājām - bija visdažādākais. Protams, 1 tūkstotis tobrīd bija samērīgs skaitlis. 1994.gadā, kad tapa šis likums, par kuru mēs šodien runājam un kuru vēlamies grozīt, Satversmes darbība tika atjaunota, taču komunikācijas līdzekļi ir citi, sabiedrības iespēja apmainīties ar informāciju - cita. Toreiz tika pieņemts, ka samērīgs risinājums ir 10 tūkstoši. Atcerēsimies, ka 1994.gadā par internetu, e-pasta pieejamību un citiem šiem jautājumiem mēs tomēr nedomājām. Daudzi no mums vēl vidusskolā gāja, un es tajā skaitā.

Šodien, 2012.gadā, mēs esam citur un mums ir jāatrod samērīgs veids, kā mēs apjautājam cilvēkus un saprotam, ka konkrētajam likumprojektam ir pienācīgs atbalsts, lai par to ar nodokļu maksātāju naudu rīkotu tautas nobalsošanu. Un, manuprāt, šeit mēs varam runāt par to, vai trešajā lasījumā pieņemtais likums bija labāks vai šodien caurlūkojamais likums ir labāks, bet tās jau ir detaļas. Manuprāt, mums ir jāatrod šis zelta vidusceļš, un tas, ka no 2015.gada to varēs izdarīt elektroniski... Šeit es vēlos uzsvērt, ka nevis ar elektronisko parakstu, par ko ļoti iestājas Reiznieces-Ozolas kundze, bet gan elektroniski dažādos autorizācijas veidos. Pēc mana ieskata, tam ir jānotiek pēc iespējas plašāk, tajā skaitā ar banku kartēm... šai iespējai autorizēties, lai tik tiešām tas varētu notikt ērti, nevis kā tas ir šobrīd, - manuprāt, nemūsdienīgi, kultūras namos un skolās vai ar CVK iecirkņu palīdzību, lai apjautātu šo vienu desmito daļu vēlētāju.

Un ir vajadzīgs šis pārejas periods atbildīgajai ministrijai, kā es teiktu, nevis lai niekotos ar pīrādziņiem vai... jūs varbūt labāk saprotat... nu, es nezinu, našķētos ar zemeņu tortēm, bet lai izstrādātu labu platformu, kā tik tiešām bez maksas par to varētu parakstīties.

Un vēlreiz atgriezīšos tieši pie šī iespējamā tūkstošu skaita: 10 vai 50 tūkstoši? Tad saprotam, ka... Es lūgšu vēl vienu minūti.

Sēdes vadītāja. Vēl viena minūte!

I.Lībiņa-Egnere. Paldies.

Tad nu sapratīsim, ka mēs dzīvojam telpā, kur tūkstoši ir sekunžu jautājums. Ir tāda lieta kā zibenīgs uzaicinājums jeb flash-mob. Un šobrīd jūs zināt, ka arī dzelzceļa stacijā uz deju jaunieši cits citu var uzaicināt ar šādu saziņas līdzekli. Un pāris minūšu laikā viņi visi dzelzceļa stacijā sanāk, sapulcējas un uzdejo. Latvijā tā notiek! Citās Eiropas valstīs kāds jaunietis netīšām Face-book ielika to, ka viņam ir dzimšanas dienas ballīte mājās, un ārā uz ielas ieradās tūkstošiem cilvēku, kuri arī tūlīt Face-book šo ielūgumu bija saņēmuši. Mēs šo saziņu, zibenīgo saziņu, kādā veidā tūkstotis cilvēku spēj sazināties, arī Latvijā pieredzēsim arvien vairāk un vairāk. Tādēļ mums ir svarīgi šobrīd iestrādāt likumā viedu regulējumu, kas atbilstu mūsdienīgām prasībām šodien - 2012.gadā. Un nevajag piesegties šeit ar zirgu pajūgiem starpkaru periodā vai to iespēju, kāda mums bija 1994.gadā. Būsim mūsdienīgi! Domāsim par to, kādā veidā mēs šodien nonākam tiešām pie tāda referenduma, lai likums tautas nobalsošanā tiktu pieņemts. Atgādināšu

tās sešas tautas nobalsošanas, kas jau ir bijušas. Nevienā no tām likums netika pieņemts (No zāles dep. J.Ādamsons: „Bet „Latvenergo”?”), bija iztērēta nauda, bija kampaņa, bet likums nav ticis pieņemts.

Paldies. (Aplausi.)

Sēdes vadītāja. Paldies.

Turpinām debates.

Vārds deputātam Jānim Reiram.

J.Reirs (VIENOTĪBA).

Augsti godātā priekšsēdētājas kundze! Godātie kolēģi! Gribu citēt Valsts prezidenta vēstuli, uz kuru te atsaucās daudzi opozīcijas pārstāvji. Viņš saka: „Līdz šim likumu ierosināšana notikusi divos posmos. Likuma grozījumi paredz atcelt šādus divus posmus. Tas ir vērtējams kā solis pareizajā virzienā, jo mazākums par valsts budžeta līdzekļiem nedrīkst pastāvīgi diktēt vairākumam dienas kārtību referendumos.” (Punkts!) Tālāk: „Aicinu izvērtēt iespēju piedāvātās izmaiņas attiecībā uz parakstu skaita prasībām noteiktā apjomā, tas ir, vienu desmito daļu, iedarbināt ātrāk nekā 2015.gadā.” Kur šeit ir kādas atsauksmes par to, ka ir nekvalitatīvs darbs tādā ziņā, ka šis projekts, šis likumprojekts ir nedemokrātisks? Valsts prezidents aicina iedarbināt ātrāk. Nav! Nav nevienas šādas atsauksmes!

Ņemot vērā, ka ir 40 priekšlikumi, es domāju, ka par pārējiem jautājumiem un priekšlikumiem mēs vēl diskutēsim, un es te neatbildēšu un nerunāšu par citām lietām, bet par šo priekšlikumu. Es atbalstu tādu variantu, kādu piedāvā Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija... es atvainojos, Juridiskā komisija. Es uzskatu, ka situācija, ka ar 10 vai 15 tūkstošiem cilvēku var iniciēt likumprojektu, ir nepieņemama, un gribu arī atgādināt, ka no 2015.gada... Lūdzu, nemaldiniet vēlētājus! No 2015.gada arī varēs parakstīties neelektroniski visās tajās pašās vietās... pašvaldībās, pie notāra un tā tālāk, un papildus vēl arī elektroniski.

Līdz ar to es lūdzu noraidīt šo priekšlikumu - 1.priekšlikumu - un atbalstīt komisijas priekšlikumu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Borisam Cilevičam, otro reizi.

B.Cilevičs (SC).

Cienījamie kolēģi! Šī diskusija patiešām izrādās ļoti interesanta. Es lielā mērā varu piekrist daudziem Cilinska kunga argumentiem, tikai zināmu izbrīnu izraisa tas, ka par to runā tās partijas pārstāvis, kura pati ierosināja diezgan provokatīvu referendumu par izglītības mazākumtautību valodās pilnīgu likvidāciju, tas ir, izjauca to ļoti trauslo kompromisu, kas tika sasniegts pēc diezgan sasprindzinātām debatēm un diezgan

sarežģītām sarunām pirms astoņiem gadiem. Un nav noslēpums, ka valodas referendums - vismaz formāli - zināmā mērā kļuva par atbildi šim jūsu ierosinātajam referendumam.

Tāpēc es atbalstu daudzus jūsu argumentus. Man ļoti gribētos, lai jūs arī vadītos pēc šādiem pašiem apsvērumiem.

Cienījamie kolēģi! Vairāku koalīcijas deputātu argumentus par labu grozījumiem faktiski var formulēt divās tēzēs.

Pirmā. Tiesības ierosināt referendumus saglabājas. Protams, tiesības saglabājas uz papīra. Iespējas vairs nebūs.

Es domāju, ka mana vecuma cilvēki labi atceras šo veco anekdoti.

- Man ir tiesības?

- Jā, protams, ir!

- Tātad es varu?

- Nē, jūs nevarat!

Un tieši tāpat būs ar referendumiem.

Un otrā. Jūs pieminat alternatīvas - tās parakstu vākšanas, tās petīcijas un tā tālāk. Es neticu, ka jūs neredzat starpību. No vienas puses, tā ir juridiski saistoša procedūra: ja paraksti tiek savākti saskaņā ar tagadējo procedūru, tad Saeimai jābalso, un, ja Saeima to iniciatīvu neatbalsta, tad referendums ir jāizsludina. Bet visas pārējās tās pilsoņu iniciatīvas ir tikai iniciatīvas... Es saprotu, ka jums tas ir ļoti izdevīgi, jūs jūtaties tā kā tie galīgie tiesneši. Jūs izskatāt pilsoniskās sabiedrības iesniegtās iniciatīvas un tad atsakāt: „Nu jā, bet tas mums neder. Mēs to noraidām!" Un nekādu juridisko seku vairs nebūs.

Tātad aicinu tomēr atbalstīt 1.priekšlikumu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Turpinām debates.

Vārds deputātam Andrim Buiķim.

A.Buiķis (VIENOTĪBA).

Godātie kolēģi! Es negribu daudz runāt, bet gan par 1., gan par 2.priekšlikumu es gribu izteikt vienu domu. Es īsti neatceros, bet man šķiet, ka tas bija saistībā... Es neatceros precīzi, bet pavīdēja presē doma, ka nav nekādu zinātnisku argumentu šī skaitļa palielināšanai.

Tad nu gribu atgādināt, ka presē ļoti daudz jūs redzat, ka 95 procenti tiek uzskatīti par pietiekamu daudzumu, kas pārstāv vairākumu. Ir tā saucamā normālā sadalījuma līkne. Un, lūk, te ir tā būtiskā daļa. Tā ir tāda zvana formā, kur ir labā un ir kreisā mala, kura ir ļoti neliela, - 1, 2 vai 3 procenti. Vienalga, kā mēs skatāmies: labējie - kreisie, tādi vai šitādi. To lieto ne tikai eksaktajās zinātnēs, ne tikai bioloģijā un medicīnā, bet to lieto arī sociālajās zinātnēs. Un jēga ir tāda, ka šie galējie viedokļi pārstāv kaut ko ļoti radikālu. Un tas ir tas, par ko februāra referendums īpaši mūs pārliecināja, - ka ir nepilsoņi, kuri šo valsti neieredz. Viņi ierosināja (Starpsaucieni no SC frakcijas: „Nepilsoņi nevar ierosināt!"), šie 0,6 procenti... Vārdu sakot, mēs uz diviem trim mēnešiem izkritām laukā no normāla politiska procesa, lai virzītu uz priekšu citas lietas, un bijām spiesti nodarboties ar šo situāciju. Un šobrīd... Es jau teicu - 95 procenti, tātad paliek vēl 5 procenti. Mēs šeit piedāvājām, ka 3 procenti līdz 2015.gadam varēs noteikt, vai iet uz referendumu vai neiet. Es uzskatu, ka tas ir pietiekami demokrātiski un ka tas ir zinātniski pamatoti.

Paldies.

Es aicinu atbalstīt Juridiskās komisijas priekšlikumu. (Aplausi.)

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Igoram Pimenovam.

I.Pimenovs (SC).

Cienījamie kolēģi! Es atkal gribētu pievērst jūsu uzmanību tam, ka referendums, kuru mēs visi esam izgājuši pavisam nesen, bija nopietnāks pārbaudījums tieši „Saskaņas Centram", nevis kādam citam veidojumam Saeimā vai ārpus tās. Tā bija nopietna pārbaude, patiesībā izaicinājums tieši mūsu apvienībai un tām politiskajām partijām, kas ir apvienojušās apvienībā „Saskaņas Centrs". Līdz ar to pārmest mums, ka mēs it kā bijām visvairāk ieinteresēti tajā referendumā - tas ir vienkārši uzdot vēlamo par esošo.

Bet es gribētu pateikt, lūk, ko - to, ka jebkāda patiesība nav abstrakta, bet ir konkrēta, un, kā piemērot to vai citu patiesību, ir atkarīgs no tā, kādas ir intereses konkrētajā gadījumā. Un es gribētu pievērst uzmanību tam, ka Latvijas sabiedrību un Latvijas valsti gaida nopietnas pārbaudes, risinot to ekonomisko politiku, kuru mēs tagad piekopjam pēc tam, kad bijām iestājušies Eiropas Savienībā, un kur mēs tagad visvairāk esam iedziļinājušies un turpinām šo procesu. Mūs gaida nopietni lēmumi, kuri tiks iztirzāti sabiedrībā un valstī. Es runāju, piemēram, par drīzo eiro ieviešanu. Cik drīz? Runas par eiro ieviešanu... jautājums ir tik svarīgs, ka tas ir jārisina visai tautai. Un es saskatu, ka šajā konkrētajā projektā, kuru mēs šodien risinām, ir mēģinājums tomēr nepieļaut nopietnu tautas iejaukšanos šajā jautājumā... šī jautājuma risināšanā.

Daudzi politiķi runā par to, ka ir nepieciešams pieļaut valstij piederošo uzņēmumu denacionalizāciju. Es uzskatu, ka arī šeit atkal būs nepieciešams sabiedrībai iejaukties. Es uzskatu, ka šeit ir nepieciešams nodrošināt tiešo demokrātiju, lai nebūtu tā, ka valdība vai konkrētā valdošā koalīcija atrisinātu problēmas, kas noteiktu Latvijas sabiedrības attīstību desmitiem gadu uz priekšu.

Tiešā demokrātija paliks par tukšu skaņu, ja to neatbalstīs valsts. Tas, manuprāt, skaidrs ir visiem. Ja mēs mēģināsim vienkārši izmest vienu posmu no tās procedūras, ko tagad pieļauj esošā procedūra, tad mēs izdarīsim tieši šo pašu procesu - mēs izmetīsim vienu posmu, mēs sašaurināsim iespējas piedalīties procesā. Vēl vairāk! Mēs patiesībā samazināsim valsts atbildību par šo procesu. Manuprāt, tā ir demokrātijas klaja sašaurināšana, un mēs to nevaram pieļaut. Es pat nesaskatu, ka tas skaitlis, kuru mans kolēģis Agešins iekļāvis savā priekšlikumā, ir labs. Es domāju, ka būtu vajadzējis pieturēties pie tiem 10 tūkstošiem, kas bija pirms tam. Es domāju, ka tas mums būtu pareizs risinājums. Bet, ja ir jāizdara kompromisi, domāju, ka kolēģa Agešina priekšlikums ir labākais, un es aicinu Saeimu to atbalstīt.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Ivaram Zariņam.

I.Zariņš (SC).

Šeit daudz un karstasinīgi tika runāts par sekām, par to, kāpēc šodien mēs spriežam par šo jautājumu, bet neviens nerunā par cēloņiem, kāpēc referendumi kā viļņi pirms negaisa draud velties pār mūsu galvām. Bet cēloņi ir ļoti vienkārši: tā ir valdošo piekoptā politika, kas joprojām nav spējusi iedot vīziju (No zāles dep. J.Reirs: „Par priekšlikumu!"), kas spētu... es runāju par priekšlikuma būtību no sākuma!... vīziju, kas spētu vienot Latvijas tautu un ļautu noticēt tam, kas šeit notiek. Rezultāts, ko mēs esam ieguvuši? Mēs esam ieguvuši demogrāfisko krīzi, sabrukušu infrastruktūru, un valsts kā tāds pazudis bārenītis stāv nākotnes krustcelēs, neziņā mīņājas, un katrs, kas grib, staigā tam pāri. Bet tauta ir zaudējusi ticību visiem tiem procesiem, sašķēlusies visās iespējamās dimensijās. (No zāles dep. J.Reirs: „Jūs jau sašķēlāt!" No SC frakcijas: „Ne jau mēs!") Un, lai ieskaidrotu tautai, ka viss ir kārtībā, caur masu medijiem intensīvi tiek skalotas smadzenes, lai noturētu šīs kārtības rāmīšos. Un šeit es gribu kā piemēru minēt to, kas tagad noticis ar lāčiem Līgatnes dabas parkā. Viņi neskatījās televīziju, neklausījās radio, nezināja, kas notiek. Viņi skatījās - infrastruktūra brūk kopā, kārtības nav. Viņi izdomāja - nu mainīs, nepieņems šo kārtību. Ko ar viņiem izdarīja? To lāci, kas izlauzās brīvībā, nošāva. (Zālē aplausi, starpsaucieni.) Principā lācene Made ir tāds simbolisks valdības konsolidācijas politikas upuris. Ko izdarīja ar pārējiem lāčiem, kas palika iekšā? Vai tika domāts par cēloņiem, kāpēc tas notika? Nē, netika. Infrastruktūra netika salabota, kārtība netika ieviesta. Ko tā vietā izdarīja? Lāčus izkastrēja! Un tagad...

Sēdes vadītāja. Zariņa kungs, mēs runājam par 1. - deputāta Agešina priekšlikumu, un tajā nav runa par lāčiem.

I.Zariņš. Un tieši to pašu tagad izdarīs ar tautas tiesībām lemt par savu likteni, par demokrātiju šinī valstī. Tātad tā vietā, lai valdošie domātu par to, kā beidzot īstenot tādu politiku, lai šeit būtu valsts, ar kuru tās pilsoņi varētu lepoties, kas vienotu viņus, kas dotu tiem iespēju šeit atgriezties, strādāt, veidot ģimenes, maksāt nodokļus... Valdība neko no tā nedarīs! Tā vietā viņa ir nolēmusi vienkārši „izkastrēt" tautas tiesības lemt par savu likteni un protestēt pret šo lietu kārtību.

Tāpēc mēs noteikti šo likumu neatbalstīsim un aicinu atbalstīt mūsu iesniegtos grozījumus. (Aplausi.)

Sēdes vadītāja. Paldies.

Es tomēr saprotu, ka mēs diskutējam par ļoti plašu jautājumu loku. Es atgādinu, ka Kārtības rullis nosaka, ka otrajā lasījumā, kad ir konkrēti priekšlikumi, vai likuma caurlūkošanā debates notiek par konkrēto priekšlikumu.

Turpinām debates.

Vārds deputātei Ilmai Čepānei, otro reizi.

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Godātie kolēģi! Man kopš Satversmes tiesas laikiem asinīs ir palikusi tā lieta, ka es pētu, ko patiešām tie Satversmes tēvi ir teikuši pirms 94 gadiem. (No zāles dep. I.Zariņš: „Par priekšlikumu!") Un es ar ļoti lielu interesi lasīju... Nekas jau jauns šajā namā nenotiek, tikai tā runāšana toreiz bija inteliģentāka, par lāčiem nerunāja un par demokrātijas žņaugšanu, paranojām un tā tālāk... Ļoti inteliģentā veidā... Un kas tad notika? Proti, es gribu jums pastāstīt par 1921.gada 8.novembra... 4.sesijas 19.sēdi, kad tika lasīti konkrēti Satversmes panti. Un, proti, kas notika? Sākotnēji, runājot par tiešo demokrātiju, komisija bija sagatavojusi normu, ka tikai vienai piektajai daļai būtu tiesības iesniegt attiecībā uz konstitūcijas grozījumiem... Vienai piektajai daļai! Un nevis par visiem likumiem! Pēc tam deputāts Petrevics - sociāldemokrāts, mazinieks - piedāvāja 30 tūkstošus. Un pēc tam... Piedodiet... Viņš piedāvāja... Jā, piedāvāja 30 tūkstošus! Bet pēc tam nāca un runāja arī citi deputāti, piemēram, deputāts Nonācs, kas bija ārpus partijām. Un ko viņš teica par tiem 30 tūkstošiem? Es citēju: „Atliek tikai kādiem 15 aģitatoriem vai propagandistiem izbraukt uz sapulcēm, un nedēļas laikā visi attiecīgie paraksti priekš likumprojekta būs rokā. Katrā ziņā būs dota viegla iespējamība applūdināt Saeimu ar papīriem." To viņš teica par 30 tūkstošiem un tāpēc lika priekšā vienas piektās daļas vietā ierakstīt vienu desmito daļu. Un pie tā viņi arī palika, jo viņi teica, ka šāds skaitlis ir piemērots, lai pašu vēlētāju likuma ierosināšanas tiesības nepadarītu par iluzorām. Referents Purgailis toreiz bija...

Sēdes vadītāja. Čepānes kundze, jūsu runas laiks ir beidzies!

I.Čepāne. Es tūlīt beidzu! ... sagatavojis šos Satversmes grozījumus, viņš bija „pret". Un Saeima ar nelielu balsu pārsvaru pieņēma to, ka ir šī viena desmitā daļa... un plus vēl arī to, ka ne tikai attiecībā uz Satversmes grozījumiem, bet arī attiecībā uz likumprojektiem būtu dodamas tautai tādas tiesības.

Es gribu vēl pateikt manam kolēģim Elksniņam, kurš citēja Cielēnu... Cielēnam pat visļaunākajos murgos tajā laikā nerādījās, kas varētu notikt un kas notika ar Latvijas valsti un tautu pēc 1940.gada un pēc 1945.gada. (No SC frakcijas: „Veimāras republika!")

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates slēdzu.

Vai komisijas vārdā Čepānes kundze vēlas vēl ko piebilst? Tad lūdzu zvanu! Balsosim par 1. - deputāta Valērija Agešina iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 31, pret - 48, atturas - 9. Priekšlikums nav atbalstīts. (No zāles dep. A.Lejiņš: „Es nepareizi nobalsoju!")

Lejiņa kungs, jūs varat uzrakstīt iesniegumu, ka jūs kļūdījāties balsojumā!

Čepānes kundze, lūdzu, turpiniet par 2.priekšlikumu!

I.Čepāne. Nākošais ir deputātes Reiznieces-Ozolas priekšlikums, kas netika atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Uzsākam debates.

Vārds deputātei Danai Reizniecei-Ozolai.

D.Reizniece-Ozola (ZZS).

Kolēģi! Es arī citēšu Valsts prezidenta vēstuli. Prezidents saka: „Satversmē paredzētās indivīdu kopuma tiesības nedrīkstētu atcelt ar likumā ietvertu nesamērīgu prasību starpniecību." Kā es jau iepriekš sacīju, mūsuprāt, prasības jeb procedūra ir nesamērīga šobrīd paredzētajā kārtībā. Mūsu priekšlikums ir saglabāt divpakāpju sistēmu gan līdz 2015.gadam, gan arī pēc 2015.gada, vien paceļot pirmajā kārtā savācamo vēlētāju balsu skaitu no 10 tūkstošiem uz 30 tūkstošiem, kas ir apmēram 2 procenti no vēlētāju skaita, vienlaikus dodot iespēju šos parakstus vākt arī ar drošu elektronisko parakstu.

Un, saprotot to, ka komisijā arī šis priekšlikums netiks atbalstīts, es piedāvāju šo iespēju - arī pārejas periodā līdz 2015.gadam izmantot drošu elektronisko parakstu kā parakstu vākšanas iespēju, bet nu jāsaka, ka mums deputāti diemžēl dažkārt strādā pēc principa: „Nesaprotu (No zāles: „Kurš nesaprot?"), tādēļ neatbalstu!", un tā šis priekšlikums arī netika atbalstīts.

Aicinu atbalstīt savu priekšlikumu un strādāt tālāk.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Kārlim Seržantam.

K.Seržants (ZZS).

Labrīt, cienījamie kolēģi! Tā īsti jau nebiju taisījies runāt, bet (No zāles starpsaucieni: „Izprovocēja!", „Sirdsapziņa nevar klusēt!") laikam... laikam tomēr nevar palaist garām...

Nu, ja mēs tagad atbalstīsim VIENOTĪBAS priekšlikumu, neņemot vērā, teiksim, manā uztverē, ļoti labo mūsu priekšlikumu par 30 tūkstošiem, tad nākošais solis, ko mēs varētu darīt, ir ķerties klāt Satversmes 2.pantam un ierakstīt tur, pieņemsim, kaut ko līdzīgu, ka visa vara Latvijā pieder VIENOTĪBAI vai varbūt pieder Juridiskajai

komisijai. Ir vēl arī trešais variants, bet to es skaļi varbūt neteikšu. (No zāles dep. V.Agešins: „Koalīcijai!") Savējie tāpat sapratīs...

Ir nācies te dzirdēt apgalvojumus, ka, atņemot tiesības rīkot referendumus, mēs, lūk, tautai esam iedevuši tiesības savākt internetā 10 tūkstošus parakstu un nākt ar tiem uz Saeimu kā ar likuma iniciatīvu.

Atšķirība visai būtiska, jo šādu tautas iniciatīvu Saeimā var „noairēt" jau pirmajā - komisijas līmenī, un kā Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas pārstāvis es pats piedalījos sēdē, kurā lēmām, ko tad darīt ar tautas iniciatīvu par deputātu sodīšanu deputāta zvēresta pārkāpšanas gadījumā. Protams, šī iniciatīva ir laba, bet tas nebūt nav izstrādāts likums, un pat Čigānes kundze, kura ir šī procesa iniciatore, nepalaida garām iespēju paņirgāties par parakstu vācējiem, sakot, ka tad jau nu būs jāsoda visi Saeimas deputāti (No zāles dep. J.Urbanovičs: „Ak šitā?!"), kuri ies pāri ielai pie sarkanās gaismas vai pārkāps ātruma ierobežojumus.

Piemēram, kā pārvērst likumos tās tēmas, ja tādas tiks iesniegtas mums... teiksim, tēmas, par kurām šobrīd tiek vākti paraksti šajā tautas nobalsošanā? Piemēram, „Aizliegt „Jaunā viļņa" Slavas aleju!" Vai: „Gribu zināt, uz kuru telefona tīklu zvanu." Vai: „Hipotēku banka - valsts komercbanka." Pasākums ir beidzies, bet paraksti vēl tiek vākti. Vai tas pēdējais: „Sašaurinājumu novēršana kakla un galvas vēnās."

Tad sāksim jau varbūt domāt par to!

Tomēr referendumā cilvēki balso par konkrētām izmaiņām konkrētā likumā, un nevajag te visus biedēt, ka turpmāk visas tautas nobalsošanas būs vērstas tikai pret valsts un teritoriālo neatkarību! Ja koalīciju šī lieta patiešām satrauktu, mēs jau sen šeit būtu pieņēmuši likumu par negrozāmiem pantiem Satversmē.

Diemžēl Eiropas Savienības ekonomika un pārvalde arvien vairāk sāk izskatīties pēc klibas vistas un centralizējas kā savulaik PSRS. Tāpēc es domāju, ka tuvākais aktuālais referendums varētu būt tieši par eiro ieviešanu vai Eiropas Savienības sabrukuma gadījumā - varbūt pat arī par izstāšanos no Eiropas Savienības, nevis par krievu valodu (acīmredzot otrreiz jau nu šāda referenduma vairs nebūs).

Un vēl es gribētu lūgt Liepiņa kungam tomēr palasīt Latvijas vēsturi, kurā var redzēt, ka referendumi nebūt nav bijuši vien kā ņirgāšanās par demokrātiju. Ja nebūtu referenduma, tad „Latvenergo" sen būtu pārdots kādam; ja nebūtu referenduma, mums būtu pilnīgi cits Pilsonības likums, un, ja nebūtu referenduma, tad arī drošības likumi būtu mainīti un šobrīd KNAB būtu Ministru kabineta „kabatas iestāde", lai gan tālu no tā jau arī šodien nav. (No zāles dep. I.Čepāne: „Tas bija kaut kas cits!")

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Ilmai Čepānei.

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Kolēģi! Es runāšu tikai par vienu: vai nu nezināšanas, vai negribēšanas dēļ jūs jaucat. Es ļoti cienu Pimenova kungu, viņš ir viens no godprātīgākajiem kolēģiem. Bet arī jūs jaucat, šeit visus referendumus sametat vienā kaudzē.

Es domāju, ka Reiznieces-Ozolas kundze to ļoti labi saprot, viņai ir ļoti laba loģiskā domāšana - kā jau šahistei -, viņa saprot un šeit vienkārši musina sabiedrību un arī pārējos deputātus, kas, iespējams, neorientējas šajā jomā.

Mans ļoti cienītais kolēģis Seržanta kungs arī šo jauc, visus šos referendumus sametot vienā kaudzē. Šodien, kolēģi, attaisiet Satversmi! Mēs runājam par Satversmes 78. un 79.pantā nostiprinātajām tautas tiesībām ierosināt likumprojektus un Satversmes grozījumu projektus. Taču jūsu bažas par šausmām, kas notiks, ja koalīcija iedomāsies, Vējoņa kungs, privatizēt kādas valsts kapitālsabiedrības vai koalīcija ieviesīs eiro... Tas ir pavisam cits Satversmes pants. Proti, tas ir 78.pants, kas noteic tautas nobalsošanas procesuālo kārtību, kad viena trešā daļa Saeimas deputātu lūdz Valsts prezidentu neizsludināt kādu likumu. Nu, piemēram, ja tiešām, kā es teicu, sadomās privatizēt valsts lielās kapitālsabiedrības, tad... Katrā ziņā, ja to darīs koalīcija, tad opozīcijai ir visas tiesības uz šo referendumam... tātad balstīties uz 72.pantu. Proti, šeit nav jāmaksā neviens santīms ne koalīcijai, ne opozīcijai, ne kādam citam. Šeit automātiski pieslēdzas valsts, Centrālā vēlēšanu komisija. Tā tas bija, Seržanta kungs, ar drošības iestāžu likumiem, kad pieslēdzās. Tā tas bija iepriekšējā Saeimā tad, kad „Saskaņas Centrs" un „Par Labu Latviju" apvienojās kopā un prasīja neizsludināt pabalstu likuma ierobežojumus. Šeit nav nekāda sakara ar tautas iniciatīvu! Nevajag sabiedrību biedēt!

Un, Seržanta kungs, es tagad lietošu jūsu retoriku. Ja jūs šeit netracinātu tautu un nebiedētu, ka referendumiem ir krusts pāri... Es paskatījos arī interneta vidi... Proti, tajā dienā, kad Juridiskā komisija nolēma, ka būs šāda kārtība, tas tika ļoti objektīvi atreferēts. Mediji tālāk netiražēja visus šos melus un šantāžu. Sabiedrību, tātad interneta sabiedrību, atsauksmes bija 17... Seržanta kungs, par to, ka jūsu nabaga favorīte... es nezinu... Kombuļu Inese nevarēja sava dāņu drauga dzimšanas dienā dziedāt, „Delfos" bija 771 atsauksme.

Es aicinu kolēģus nemaldināt sabiedrību un nemest visus šos referendumus vienā kaudzē, jo mums ir septiņu veidu referendumi. Mēs runājam tikai par vienu! Un es aicinu neatbalstīt šo Reiznieces-Ozolas kundzes priekšlikumu. (Aplausi.)

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vai Lībiņas-Egneres kundzei pietiks ar minūti, divām? Jā, lūdzu!

Vārds deputātei Inesei Lībiņai- Egnerei.

I.Lībiņa-Egnere (RP).

Es arī, kolēģi, tā kā mēs šobrīd izskatām tikai 2. no četrdesmit priekšlikumiem, aicinu mūs šajā likumprojektā neizšaut visu pulveri un gribu pabrīdināt, ka pavisam drīz Saeimas darba kārtībā būs arī pašvaldību referendumu likumprojekts, jo valdības no 2009.gada kaut kā nebija spējīgas izpildīt šo likumā „Par pašvaldībām" doto uzdevumu, ka tāds likumprojekts ir jāizstrādā. Tas būs Saeimas darba kārtībā! Un mēs tiešām varēsim šeit visus izskanējušos argumentus nostiprināt likumā, lai cilvēki referendumā

varētu lemt nevis par likumprojektiem, bet referendumā lemt par sev būtiskiem jautājumiem. Un es ļoti gaidu, ka šīs kaismīgās debates rezultēsies tiešām atbalstā nodrošināt demokrātisku lēmumu pieņemšanas procedūru tuvāk tai vietai, kur cilvēki dzīvo.

Paldies. (Aplausi.)

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates slēdzu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 2. - deputātes Danas Reiznieces-Ozolas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 10, pret - 73, atturas - 2. Priekšlikums nav atbalstīts.

Likumprojekta izskatīšanu turpināsim pēc pārtraukuma. Mēs esam strādājuši jau pusotru stundu, un saskaņā ar Saeimas kārtības rulli mums pienākas pārtraukums. Atgādināšu, ka mēs esam pie likumprojekta, kurā ir četrdesmit priekšlikumi, tikai 2.priekšlikuma.

Tātad lūdzu zvanu! Lūdzu deputātu klātbūtnes reģistrācijas režīmu!

Kamēr tiek gatavoti reģistrācijas rezultāti, vārds **paziņojumam** deputātam Ivanam Klementjevam.

I.Klementjevs (SC).

Cienījamie Sporta apakškomisijas locekļi! Tūlīt pat Dzeltenajā zālē būs komisijas sēde. Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds Saeimas sekretāra biedram Jānim Vucānam reģistrācijas rezultātu nolasīšanai.

J.Vucāns (11.Saeimas sekretāra biedrs).

Godātie kolēģi! Elektroniski nav reģistrējušies: Uldis Augulis... nav, Dzintars Ābiķis... nav, Augusts Brigmanis... nav, Sergejs Dolgopolovs... nav, Rihards Eigims... nav, Gunārs Igaunis... nav, Janīna Kursīte-Pakule... nav, Klāvs Olšteins... nav, Dzintars Zaķis... nav, Valdis Zatlers... nav. Paldies.
Sēdes vadītāja. Paldies.

Pārtraukums līdz pulksten 12.00.
(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 11.Saeimas priekšsēdētāja Solvita Āboltiņa.

Sēdes vadītāja. Cienījamie kolēģi! Ir pulksten 12.00. Lūdzu, ieņemiet vietas!

Lūdzu, ieņemiet vietas! Kur ir mums ziņotājs par likumprojektu? Nē, nu, ja nav ziņotāja, tad mums būs jāslēdz sēde. Nē, nu es tiešām... Ir pulksten 12.00. Pārtraukums

tika izsludināts līdz pulksten 12.00. Un ziņotāja par likumprojektu ir deputāte Ilma Čepāne, kuras šobrīd nav tribīnē.

Čepānes kundze, turpināsim likumprojekta izskatīšanu! Mēs pirms pārtraukuma palikām pie 3.priekšlikuma.

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Es atvainojos, kolēģi un priekšsēdētājas kundze!

3.priekšlikums ir deputātu Āboltiņas, Lībiņas- Egneres, Rasnača, Upenieka un Čepānes priekšlikums, kur ir paredzēts, ka katram vēlētāja parakstam... ka gada laikā katra vēlētāja parakstam ir jābūt apliecinātam, pirmkārt, pie notāra; otrkārt, dzīvesvietas deklarēšanas vietās pašvaldībās; treškārt, bāriņtiesā, kura veic notariālas darbības, vai, ceturtkārt, novados pie pagasta vai pilsētas pārvaldes vadītāja.

Es lūdzu atbalstīt šo priekšlikumu, jo, kā es jau teicu, iespējas ir palielinātas trīs reizes.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. Nākošais ir...

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu par 3.priekšlikumu... Ir tehniskas problēmas ar lielajiem ekrāniem, bet rezultātus ir iespējams... Ir iespējams balsot. Rezultāti jums tiks paziņoti, un, ja būs nepieciešams, tad jūs arī izdrukās varat ar to visu iepazīties.

Tātad deputāti lūdz balsojumu par 3. - deputātu Āboltiņas, Lībiņas-Egneres, Rasnača, Upenieka un Čepānes priekšlikumu. Lūdzu zvanu! Balsosim par 3. - deputātu Āboltiņas, Lībiņas-Egneres, Rasnača, Upenieka un Čepānes iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu!
Lūdzu rezultātu!Par - 59, pret - 3, atturas - 4. Priekšlikums ir atbalstīts.

I.Čepāne Paldies.

Nākošais ir deputātes Ineses Lībiņas-Egneres priekšlikums, kas ir daļēji atbalstīts un iekļauts 5.priekšlikumā, par kuru es runāšu sīkāk.

Sēdes vadītāja. Deputātiem nav iebildumu pret 4.priekšlikumu.

I.Čepāne. 5. - deputātu Āboltiņas, Lībiņas-Egneres, Rasnača, Upenieka un Čepānes priekšlikums, kas ir atbalstīts. Proti, tas paredz: „Maksu par paraksta apliecināšanu saistībā ar parakstu vākšanu par likuma projektu vai Satversmes grozījumu projektu bāriņtiesā vai pašvaldības institūcijā nosaka, ņemot vērā paraksta apliecināšanai nepieciešamās tiešās administratīvās izmaksas, taču ne vairāk kā pusi no summas, kas likumā noteikta paraksta īstuma apliecināšanai bāriņtiesās."

Juridiskajā komisijā par to bija plašas diskusijas, tika uzaicināts arī Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdētāja vecākais padomnieks Pūķa kungs, kurš izteica zināmas bažas, ka, iespējams, vajadzētu valstij paredzēt arī noteiktu naudas summu, ja tiek uzdots pašvaldībām šāds uzdevums. Tam es varētu piekrist. Protams, ja šāda situācija radīsies,

tad noteikti valsts to kompensēs. Taču, no otras puses, Juridiskajā komisijā tika runāts arī par to, ka parakstu apstiprināšanu pašvaldībām nevajadzētu uzskatīt par noteikta veida biznesu, ar kuru varētu pelnīt. Mēs runājam par to, ka pagaidām pie notāra šī parakstu apstiprināšana ir 2 lati. Un katrā ziņā, aptuveni rēķinot, paraksta apstiprināšana papildus šajās institūcijās varētu būt zem 1 lata.

Bez tam es arī komisijā... arī daļa deputātu uzskatīja, ka, iespējams, nākotnē, izdarot grozījumus Bāriņtiesu likumā, varētu paredzēt, ka tur parakstu apstiprināšana - protams, zināmu daļu finansējot arī valstij, - varētu būt bez maksas.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Uzsākam debates.

Vārds deputātam Kārlim Seržantam.

Kādreiz nebija ekrāna, tad arī viss notika... Tā ir tehniska kļūme šobrīd... Kā jūs redzat, meklē... bet visas sistēmas darbojas...

K.Seržants (ZZS).

Labdien vēlreiz! Pavisam īsi. Gribētu šinī gadījumā kā piemēru nosaukt - es jau iepriekš atvainojos! - opozīcijas partnerus, bet nu tas ir tas, kas man ātrumā ienāca prātā.

Diemžēl šinī gadījumā šeit nav precīza formulējuma, kad šī nauda tiek vākta un kad šī nauda netiek vākta par parakstiem. Un tad man ir tāds jautājums... tādas bažas, ka šī pati norma tā nevilšus var pārceļot arī uz nākotnē iecerētajiem pašvaldību referendumiem.

Un tagad man ir jautājums. Ja, pieņemsim, būs kāda personu grupa, kas Rīgā ierosinās referendumu par to, ka ielu plāksnītēm jābūt arī, pieņemsim, otrajā valodā, kā jūs domājat, vai pašvaldība ņems naudu vai neņems naudu?

Un otrais variants. Kā būs tad, ja ierosinās, teiksim, referendumu par Uzvaras parka atjaunošanu tā sākotnējā vēsturiskajā izskatā? Kā jūs domājat, vai Rīgas pašvaldība ņems naudu vai neņems?

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Ilmai Čepānei.

I.Čepāne (VIENOTĪBA).

Es savam ļoti cienījamam kolēģim Seržanta kungam un pārējiem gribētu paskaidrot, ka šeit jūs redzat, ka šī nauda ir jāņem pagaidām, kā ir noteikts, jo Lībiņas-Egneres kundze paredzēja, ka var prasīt samaksu. Bet no Lībiņas-Egneres kundzes priekšlikuma izrietēja, ka var un nevar. Bet tagad šī maksa tiek prasīta.

Un, proti, ir divi priekšnoteikumi, kā es jau teicu, ņemot vērā šīs administratīvās izmaksas. Un, otrkārt, ir noteikts, ka nevar pārsniegt pusi no summas, ko šodien tērē, piemēram, notāri, lai uzturētu... Viņiem tā summa ir diezgan liela... Viņiem ir jādabū arī par savu darbu samaksa, viņiem ir jāuztur birojs. Un līdz ar to šeit jūsu bažas par to vēl viena pieminekļa uzcelšanu vai nojaukšanu vai par ielu pārdēvēšanu - tas jau būtu pat pretrunā ar, manuprāt, citiem likumiem. Bet jūsu bažas šeit nav vietā.

Bez tam es gribētu minēt, ka trūcīgajiem cilvēkiem saskaņā ar Bāriņtiesu likumu ir tiesības prasīt, lai viņus vispār atbrīvo no samaksas. Tur gan ir pašvaldību izšķiršanās. Tāda prakse arī referendumu sakarā ir bijusi, kad paraksti ir vākti un kad atsevišķas pašvaldības, kas ir lojālas vienai vai otrai partijai, kas ir iniciējusi visu to jezgu, ir devušas pavisam atlaides.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates slēdzu. Vai komisijas vārdā it kas piebilstams? Visdrīzāk, ka ne.

I.Čepāne. Nē, paldies!

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 5. - deputātu Āboltiņas, Lībiņas-Egneres, Rasnača, Upenieka un Čepānes iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 47, pret - 8, atturas - 1. Priekšlikums ir atbalstīts.

I.Čepāne. Paldies.

Nākošais ir deputātes Lībiņas-Egneres priekšlikums, kas ir daļēji atbalstīts un iekļauts 8.priekšlikumā, jo tur ir grozīta tikai vārdu kārtība, bet jēga paliek tāda pati.

Sēdes vadītāja. Jūs izlaidāt 6.priekšlikumu, Čepānes kundze!

I.Čepāne. Piedodiet, kuru?

Sēdes vadītāja. Jūs izlaidāt 6.priekšlikumu.

I.Čepāne. Ā, piedodiet! 6.priekšlikums ir tehniska rakstura priekšlikums: ņemot vērā grozījumus, uzskatīt 22.panta trešo, ceturto un piekto daļu attiecīgi par ceturto, piekto un sesto daļu.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

I.Čepāne. Paldies.

Nākošais, kā es jau teicu, ir 7.priekšlikums. Argumentāciju jūs dzirdējāt.

Sēdes vadītāja. Deputāti neiebilst.

I.Čepāne. 8.priekšlikums... Jūs redzat, ka tās bažas, ka nu tagad arī no 2015.gada šeit būs naudas vara un būs ārkārtīgi dārgi... Jūs redzat, ka ir paredzēts, ka vienotā valsts un pašvaldību pakalpojumu portāla īpašnieks vai uzturētājs personai samaksu par parakstīšanos neprasa - tātad to finansēs valsts. Un es aicinu arī to atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. Nākošais ir 9.priekšlikums, kas nāk no deputātes Reiznieces-Ozolas. Komisija to nav atbalstījusi šādu iemeslu dēļ. Šajā gadījumā nav paredzētas Centrālās vēlēšanu komisijas tiesības pārbaudīt attiecīgā likumprojekta atbilstību, vai tas ir izstrādāts pēc formas un satura atbilstoši Satversmei. Un arī līdz ar to komisijā šī lieta netika atbalstīta.

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 9. - deputātes Danas Reiznieces-Ozolas iesniegto priekšlikumu!
Lūdzu balsošanas režīmu!
Lūdzu rezultātu! Par - 9, pret - 66, atturas - nav. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Čepāne. 10.priekšlikums izriet no iepriekšējā. Faktiski mēs to nevaram atbalstīt, jo mēs dodam tiesības iniciatoram, kas ierosina referendumu, ja Centrālā vēlēšanu komisija ar ekspertu palīdzību ir pieņēmusi noraidošu lēmumu, to pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā.

Reiznieces-Ozolas kundze lūdz to izslēgt, taču komisija viņu nav atbalstījusi.
Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.
Lūdzu zvanu! Balsosim par 10. - deputātes Danas Reiznieces-Ozolas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu!
Lūdzu rezultātu! Par - 9, pret - 67, atturas - 1. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Čepāne. Paldies.

Nākošais ir kolēģa Agešina priekšlikums, kas komisijā nav guvis atbalstu, jo tas izriet no viņa iepriekšējā... no 1.priekšlikuma koncepcijas, ka šī parakstu vākšana notiek divos posmos. Komisija neatbalstīja.

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 11. - deputāta Valērija Agešina iesniegto priekšlikumu!
Lūdzu balsošanas režīmu!
Lūdzu rezultātu! Par - 24, pret - 48, atturas - 8. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Čepāne. Arī 12.priekšlikums, kuru ir iesniegusi Reiznieces-Ozolas kundze, komisijā netika atbalstīts. Reiznieces-Ozolas kundzes izvirzītā koncepcija kopumā netika atbalstīta, un līdz ar to, manuprāt, arī šis priekšlikums nav atbalstāms, un komisija nolēma arī šo priekšlikumu neatbalstīt.

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 12. - deputātes Danas Reiznieces-Ozolas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu!
Lūdzu rezultātu! Par - 9, pret - 70, atturas - nav. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Čepāne. 13. - deputātes Reiznieces-Ozolas priekšlikums, kas komisijā neguva atbalstu, jo pilnīgi cita pieeja ir referenduma procesuālās kārtības reglamentācijai.

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.
Lūdzu zvanu! Balsosim par 13. - deputātes Danas Reiznieces-Ozolas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu!
Lūdzu rezultātu! Par - 9, pret - 49, atturas - 21. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Čepāne. Nākošais ir 14.priekšlikums, kuru ir iesniegusi deputāte Dana Reizniece-Ozola. Šis priekšlikums nav atbalstīts, kā jūs redzat, salīdzinājumā ar komisijas atbalstīto. Mēs runājam par Saeimas atsaukšanu. Viņa piedāvā, ka pirmajā posmā, lai varētu atsaukt Saeimu, ir jāsavāc nevis 10 tūkstoši parakstu, bet 30 tūkstoši parakstu. Lielākā daļa deputātu komisijā šādu priekšlikumu neatbalstīja, argumentējot ar to, ka mums, šai Saeimai, pašai sevi nevajadzētu aizsargāt. Lai paliek šie 10 tūkstoši!

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.
Lūdzu zvanu! Balsosim par 14. - deputātes Danas Reiznieces-Ozolas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu!
Lūdzu rezultātu! Par - 9, pret - 73, atturas - 1. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Čepāne. 15. - deputātu Āboltiņas, Lībiņas-Egneres, Rasnača, Upenieka un Čepānes priekšlikums. Kā jūs redzat, arī tas regulē Saeimas atlaišanas iniciatīvu, un, proti, šos 10 tūkstošus tagad savākt būs daudz vieglāk gan pie notāra, kā jūs redzat, gan dzīvesvietās... deklarēšanās vietā pašvaldībā, bāriņtiesā un arī pie pagasta vai pilsētas pārvaldes vadītāja. Iespējas savākt 10 tūkstošus ir ārkārtīgi plašas.
Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

I.Čepāne. Nākošais ir deputātes Lībiņas-Egneres priekšlikums, kas ir daļēji atbalstīts un iekļauts 17.priekšlikumā. Tas ir, līdzīgi par šo samaksu kā par likumdošanas iniciatīvu... Tāpat Lībiņas-Egneres kundze piedāvāja arī saistībā ar Saeimas atlaišanu, bet tas ir iekļauts 17.priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

I.Čepāne. 17.priekšlikums, kā es jau teicu, attiecas uz Saeimas atlaišanu, un tur maksu par paraksta apliecināšanu nosaka, ņemot vērā šīs tiešās administratīvās izmaksas, taču ne vairāk par pusi no summas, kas likumā noteikta paraksta īstuma apliecināšanai bāriņtiesā.

Es vēlreiz uzsveru, ka Bāriņtiesu likums ir vaļā un ka deputātiem ir visas iespējas arī šeit paredzēt iespējamus grozījumus šā likuma sakarā, un arī tur varētu varbūt šo maksu samazināt.

Es lūdzu atbalstīt šo priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. Nākošais - 18. - ir Āboltiņas, Lībiņas-Egneres, Rasnača, Upenieka un Čepānes priekšlikums. Tas ir tehniska rakstura priekšlikums.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. Tieši tāds pats ir 19.priekšlikums, kurā arī ir nomainīti divi vārdi - vārdi „ceturtās un piektās" aizstāti ar vārdiem „piektās un sestās".

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. 20. - deputātes Reiznieces-Ozolas priekšlikums, kurā līdzīgi kā iepriekšējos priekšlikumos ir uzstāts, ka Saeimas atlaišanai vajadzētu 30 tūkstošu balsstiesīgo Latvijas pilsoņu, lai pieslēgtos Centrālā vēlēšanu komisija. Komisijā tas netika atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 20. - deputātes Danas Reiznieces-Ozolas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu!
Lūdzu rezultātu! Par - 7, pret - 76, atturas - 1. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Čepāne. Paldies.

Nākošais ir 21.priekšlikums, ko iesniedzis Juridiskais birojs. Arī tas ir tīri tehniska rakstura priekšlikums.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. 22. - deputātes Reiznieces-Ozolas priekšlikums, kas komisijā nav atbalstīts. Līdz ar to es arī komisijas vārdā aicinu neatbalstīt šo viņas priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 22. - deputātes Danas Reiznieces-Ozolas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu!
Lūdzu rezultātu! Par - 34, pret - 50, atturas - nav. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Čepāne. Paldies.

Nākošais ir 23. - deputātes Lībiņas-Egneres priekšlikums. Tas ir iekļauts 25.priekšlikumā, pie kura es pakavēšos tuvāk.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt.

I.Čepāne. 24. - deputātes Reiznieces-Ozolas priekšlikums, ko komisijā neatbalstīja līdzīgu iemeslu dēļ, par kuriem es jau iepriekš runāju.

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 24. - deputātes Danas Reiznieces-Ozolas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu!
Lūdzu rezultātu! Par - 37, pret - 48, atturas - nav. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Čepāne. Un 25. - līdzīgi kā Lībiņas-Egneres kundzes 23.priekšlikums, kas bija, - arī nāk no Juridiskā biroja puses. Tas precīzāk sakārto šo tiesisko regulējumu, runājot par tautas nobalsošanas procedūru.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. Paldies.

Nākošais... Tālāk ir vesela rinda priekšlikumu... Arī tas attiecas uz to, ko vēlējās Valsts prezidents un ko izteica Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, - ka šeit bija (salīdzinājumā ar iepriekšējo variantu) jānovērš dažas neprecizitātes. Un jūs redzat, ka Juridiskā komisija, lai nebūtu domstarpību par šo finansējuma kontroli, ka tiek kontrolēti līdzekļi, kas nāk nevis tikai no atsevišķa deputāta... Komisijā mēs runājām, ka gan Eiropas Savienības deputāti, tātad tie, kas no Latvijas ir Eiropas Parlamentā, gan Saeimas deputāti, gan arī pašvaldību deputāti, plus vēl arī deputātu kandidāti... Un komisija šo priekšlikumu atbalstīja.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. 27.priekšlikums arī ir no Juridiskās komisijas. Juridiskā komisija uzskatīja, ka... atbalstīja Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšlikumu, ka, runājot par priekšvēlēšanu... par referenduma... par aģitācijas kontroli, ir noteikti jāievieš attiecīgi precizējumi.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. 28. - Juridiskās komisijas priekšlikums. Tas paredz papildināt 38.panta otro daļu aiz vārda „apmēru" ar papildu nosacījumu: ja persona ir pārkāpusi arī noteiktos finansēšanas ierobežojumus. Arī šo papildinājumu lūdza Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonas.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. 29.priekšlikums arī ir Juridiskās komisijas priekšlikums, kas tapis saistībā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšlikumiem.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. 30.priekšlikums ir tehniska rakstura priekšlikums. Juridiskās komisijas vārdā es aicinu atbalstīt to.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. 31.priekšlikums. Te ir līdzīgi kā ar jūsu atbalstīto iepriekšējo papildinājumu. Aiz vārda „avotu" 38.panta septītajā daļā būtu jāliek vārds „ierobežojumu".

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. 32. - Juridiskās komisijas priekšlikums. Arī tas ir par šo procesuālo kārtību. Proti, tas noteic, kādi dokumenti divu nedēļu laikā pēc aģitācijas pirms tautas

nobalsošanas un citos gadījumos ir jāiesniedz Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam, lai tas varētu kontrolēt aģitācijā izlietoto finanšu līdzekļu izcelsmi.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. 33. - deputātes Lībiņas-Egneres priekšlikums. Tas ir daļēji atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Deputāti piekrīt. (No zāles: „Balsot!") Deputāti tomēr lūdz balsojumu par 33.priekšlikumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 33. - deputātes Ineses Lībiņas-Egneres iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 3, pret - 79, atturas - 3. Priekšlikums nav atbalstīts.

I.Čepāne. 34. - Juridiskās komisijas priekšlikums, kas tapa, konsultējoties ar Valsts prezidenta padomniekiem. Īpaši to uzsvēra Gundars Daudzes kungs, kurš teica, ka, lai ieviestu šo elektronisko balsošanu... šo parakstu vākšanas sistēmu, ir valdībai jāuzdod uzdevums. Proti, Ministru kabinetam, kā jūs redzat, līdz 2014.gada 1.septembrim ir jānodrošina vienotā valsts un pašvaldību pakalpojuma portāla parakstu vākšanas tiešsaistes sistēmas tehniskā un drošības gatavība parakstu vākšanai tiešsaistes režīmā, lai tātad izpildītu daļēji arī Satversmes tiesas spriedumā noteikto un arī Valsts prezidenta vēlmi. Juridiskās komisijas vārdā lūdzu atbalstīt šo priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. Nākošais ir šis ļoti strīdīgais priekšlikums, par kuru... Kā mana kolēģe Inese Lībiņa-Egnere jau teica, viss pulveris tika izšauts pie Agešina kunga priekšlikuma. Un, proti, deputāti Āboltiņa, Lībiņa-Egnere, Rasnačs, Upenieks un Čepāne piedāvā noteikt, ka pārejas posmā līdz 2015.gada janvārim 50 tūkstošiem vēlētāju ir šādas tiesības... Salīdzinot ar iepriekšējo... Iepriekš komisijā mēs secinājām, ka ir nepieciešami aptuveni 0,6 procenti no visiem vēlētājiem, turpretim pašlaik tiek piedāvāti pirmajā posmā līdz pārejas perioda beigām 3 procenti. Un es gribu uzsvērt vēl arī to, ka komisijā tika runāts par to, ka, protams, tiks... iespējams, ka šeit tiks arī turpmāk grozīts Pilsonības likums un līdz ar to vēlētāju skaits palielināsies. Un, manuprāt, būtiski palielinoties vēlētāju skaitam... Komisija secināja, ka šie 50 tūkstoši būtu samērīgi.

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 35. - deputātu Āboltiņas, Lībiņas-Egneres, Rasnača, Upenieka un Čepānes iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 48, pret - 35, atturas - nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

I.Čepāne. 36. - deputātu Āboltiņas, Lībiņas-Egneres, Rasnača, Upenieka un Čepānes priekšlikums, kas pārejas noteikumiem paredz jaunu punktu saistībā ar Centrālās vēlēšanu komisijas tiesībām un arī iniciatoru tiesībām. Es lūdzu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta... Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 36. - deputātu Āboltiņas, Lībiņas-Egneres, Rasnača, Upenieka un Čepānes iesniegto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 50, pret - 34, atturas - 2. Priekšlikums ir atbalstīts.

I.Čepāne. 37., kā jūs redzat, ir deputātu Āboltiņas, Lībiņas-Egneres, Rasnača, Upenieka un Čepānes priekšlikums, ka vēlētājiem šos parakstus ir tiesības vākt gada laikā visās manis iepriekš minētajās vietās. Tātad, salīdzinot ar pašreizējo kārtību, ka to var darīt tikai pie notāra, te ir ļoti būtiski paplašinātas šīs iespējas.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. Arī 38. ir deputātu Āboltiņas, Lībiņas-Egneres, Rasnača, Upenieka un Čepānes priekšlikums, kas ir saistībā ar maksu par parakstu apliecināšanu attiecībā uz Saeimas atsaukšanu.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. 39. ir tehniska rakstura priekšlikums. Es lūdzu to atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Deputāti atbalsta.

I.Čepāne. Un 40. ir Juridiskās komisijas priekšlikums, kas paredz, ka likums stājas spēkā ar 2012.gada 1.septembri.

Sēdes vadītāja. Deputāti lūdz balsojumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 40. - Juridiskās komisijas izstrādāto priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 50, pret - 33, atturas - 1. Priekšlikums ir atbalstīts.

I.Čepāne. Paldies, kolēģi! Līdz ar to mums atliek nobalsot par likuma pieņemšanu. Es aicinu atbalstīt to pašreizējā redakcijā, kādai mēs esam izgājuši cauri.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likuma „Grozījumi likumā „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu”” atbalstīšanu pēc otrreizējas caurlūkošanas!
Lūdzu balsošanas režīmu!
Lūdzu rezultātu! Par - 50, pret - 39, atturas - nav. Likums pieņemts. Paldies.